Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 17 март 1973 йил, шанба • № 64 (15.538). • Баҳоси 2 тийин.

Жадал суръат

МИРЗАЧЎЛ, («Совет Ўзбекистони» махсус мухбири). «Абай» совхози далаларида қайноқ меҳнат палласи. Трактор ва сеялкалар далага чиққанидан сўнг кўкламги ишлар қизғин тус олди. 150 гектар майдонга арпа экиб бўлинди. Беда экиш жадал суръат билан олиб борилаётир.

Ўтган йили давлатга қарийб 11 минг тонна «оқ олтин» топширган хўжалик азаматлари бу йил камида 11,5 минг тонна пахта етиштирамиз, дейишяпти. Бунинг учун чўлқуварлар чигит экиш кампаниясига ҳар тарафлама пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. 56 та чопиқ трактори ва 47 та сеялка тўла-тўкис ремонтдан чиқарилди. Бошқа машина-механизмлар ҳам чигит экишга шай бўлиб турибди.

— Тупроқда иссиқлик ҳарорати 10 даражага етгач, чигит экишни бошлаб юборамиз, — дейди совхоз директори, тажрибали пахтакор С. Минтоев. — Бу — тахминан бешинчи апрелга тўғри келади. Бу йил экиш-тикиш ишларини узоғи билан ўн иш кунида тамомлаймиз. Меҳнаткашларнинг баҳор байрами — 1 Майга қадар чигитнинг тўла тўкис униб чиқишини таъминлаймиз.

ДЎСТЛИК МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

СССР билан Болгария Халқ Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартнома имзоланган кунга 25 йил тўлишини барча совет кишилари ва қардош болгар халқи билан биргаликда Ўзбекистон меҳнаткашлари тантанали равишда нишонламоқдалар. Тарихий санага бағишлаб йиғилишлар ва кечалар ўтказилмоқда, виставкалар ташкил қилиниб, сиёсий ахборотчилар суҳбатлар ўтказмоқдалар.

16 мартда Тошкентда шонли йилликни нишонлаш юзасидан шаҳар ва пойтахт области жамоатчилиги намояндаларининг йиғилиши ўтказилди. Совет — Болгария дўстлиги жамиятлари Ўзбекистон бўлими правлениесининг раиси Х. Р. Мусахонова доклад қилди. Докладчи, шунингдек Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. К. Шонеъматов, тўқимачилик комбинатининг ишчиси Х. Раҳматуллаева ва сўзга чиққан нотиқлар кейинги йилларда Тошкент области билан Болгариянинг Хасково округи ўртасида традицион алоқалар анча мустаҳкамланганлигини мамнуният билан таъкидлаб ўтдилар.

БХРнинг СССРдаги элчихонаси биринчи секретари А. Атанасовнинг сўзини йиғилганлар самимий кутиб олдилар.

Йиғилиш иштирокчилари Болгария — Совет дўстлиги умумхалқ Комитетига йўллаган табрикномада қардош болгар халқига социализм қурилишида янги катта муваффақиятлар тиладилар (ЎзТАГ).

МИНЕРАЛ ЎҒИТЛАР — ХАЛҚ БОЙЛИГИ

Партия ва ҳукуматимиз деҳқончилик маданиятини юксалтириш тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилиб, бу борада барча зарур чора ва тадбирларни амалга оширмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг минерал ўғит ишлаб чиқариш беш йиллик плани қандай бажарилаётганлиги ҳақидаги масала ҳақида яқинда қабул қилган қарорида ҳам бу иш қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашнинг, партия XXIII ва XXIV съездлари ишлаб чиққан программанинг жуда муҳим таркибий қисми эканлиги алоҳида таъкидланган.

Қарорда қишлоқ хўжалигининг ҳосил хамиртурушига бўлган эҳтиёжини тўлиқ қондириш мақсадида беш йилликнинг охирига бориб минерал ўғитлар ишлаб чиқариш ҳажмини 90 миллион тоннага етказиш тадбирлари ишлаб чиқилди.

Қишлоқ хўжалигимизнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, деҳқончилик маданиятини юксалтириш борасида мана шундай улкан тадбирлар амалга оширилаётган бир пайтда минерал ўғитни ташиш ва асраш чоғида катта камчиликларга ҳам йўл қўйилмоқда. КПСС Марказий Комитети тегишли иттифоқ министрликлари, иттифоқдош республикаларнинг Компартиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советлари, область партия комитетлари зиммасига минерал ўғитларнинг нобуд бўлишини тугатиш ва ундан янада самаралироқ фойдаланиш юзасидан конкрет тадбирларни амалга ошириш вазифасини юклади. Халқ контроли органларига эса ўғитни ташиш ва асраш қандай ташкил этилганлигини мунтазам равишда контрол қилиб туриш топширилди.

Халқ хўжалигимизнинг бу муҳим соҳасида қўйилган ана шундай вазифаларни бажариш республикамиз партия ва совет органлари зиммасига катта масъулият юклайди. Хўш, бу борадаги аҳволни қандай баҳолаш мумкин? Кўпгина область ва районларда минерал ўғитларни ташиш ва асраш устидан бутун жамоатчиликнинг кучли назорати ўрнатилган. Кўплаб хўжаликлар минерал ўғитлардан самарали фойдаланиб, яхши натижаларга эришаётирлар. Янгиқўрғон районидаги Ульянов номли, «Октябрь», Уйчи районидаги «Ленинград» колхозлари, Учқўрғон районидаги Ленин номли совхоз, Чуст районидаги Куйбишев номли ва «Партия XXII съезди» колхозлари, Косон районидаги «Шарқ юлдузи», Энгельс номли, Қарши районидаги «Ленин йўли» колхозлари ўғитдан унумли фойдаланиб, самарали натижаларни қўлга киритмоқдалар.

Ҳар килограмм соф азот ҳисобига бутун-бутун районлар, областлар ўн беш-йигирма баравар ортиқ пахта олмоқдалар. Жумладан, Ульянов райони илмий тавсиялар ва илғор тажриба асосида иш тутиб, ўртача ҳосилдорликни анча оширди. Бу ерда ҳар килограмм азот ҳисобига 20 килограммдан пахта етиштирилди. Районда бу кўрсаткични 22-25 килограммга етказаётган хўжаликлар оз эмас.

Шу билан бирга ўғитлардан самарали фойдаланишни таъминлай олмаётган районлар ва хўжаликлар ҳам йўқ эмас. Наманган районидаги Оржоникидзе номли колхозда агрохимия картограммасига риоя қилинмасдан, баъзи бригадаларда 1973 йил ҳосили учун кузги шудгор олдидан ҳар гектар ерга йиллик норма миқдорида фосфор солиб юборилганини нима билан баҳолаш мумкин?

Ўғитларни ташиш, сақлашда хўжасизлик фактларига кўплаб йўл қўйилмоқда. Чунончи, Сурхондарё областида ўғитни ортиш ва туширишда 10-15 проценти нобуд бўляпти. Ўғитни ташиб олиш, сақлаш ва ундан фойдаланишга масъулиятсизлик билан қаралмоқда. Шуниси ачинарлики, бир қатор областлар, хусусан Қашқадарё ва Сурхондарё областларининг кўпчилик районларида тонна-тонналаб ҳосил ҳамиртуриши очиқ жойда ёғин-сочинли кунларда тупроққа аралашиб, яроқсиз ҳолга келиб қолмоқда.

Деярли ҳамма темир йўл станцияларида келтирилган минерал ўғитлар қўл кучи билан туширилади. Бунда ишни енгиллаштирувчи ва тезлаштирувчи МВС-3 юк тушириш машиналари камдан-кам ишлатилади. «Узсельхозтехника» район бирлашмалари ана шундай механизмлардан фойдаланишга етарли эътибор беришмаётир.

Баъзи хўжаликларда минерал ўғитлар очиқ жойда, нари борса дала шийпонларида сақланмоқда. Хўжаликларда ўғитни қабул қилувчи, тарқатувчи ва сақланишини таъминловчи масъул кишилар ажратилмаганлигидан халқ бойлиги кўплаб нобуд бўлмоқда.

Қашқадарё областида салкам 41 минг тонна ўғитнинг қарийб тўртдан бир қисми ҳали ташиб олингани йўқ. Областдаги тегишли ташкилотлар бултурги аччиқ сабоқдан тегишли хулоса чиқариб олишмаганга ўхшайди. Ахир, область совхозлар тресте ўтган йили вагонларнинг бекор туриб қолиши учун салкам 12 минг сўм, «Сельхозтехника» район бирлашмалари бир ярим минг сўмдан кўпроқ жарима тўлашган эди-ку! Наҳотки, бу йил ҳам ана шу аҳвол такрорланса?!

Минерал ўғитлар — халқ бойлиги, уни исроф қилиш жиноят. Лекин Яккабоғ районидаги «Коммунизм» колхозида карбомид, суперфосфат, ДДТ ҳамда бошқа ўғит ва дориворлар айқаш-уйқаш ётибдики, бунинг оқибатида шу қимматли ўғитларнинг муайян қисми яроқсиз ҳолга келиб қолган. Тўрақўрғон, Жарқўрғон, Денов, Чироқчи, Сариосиё, Шўрчи, Термиз, Гагарин ва бошқа баъзи районларнинг хўжаликларида ҳам шунга ўхшаш ачинарли аҳвол юз бермоқда. Бунга сира тоқат қилиб бўлмайди

Беш йилликнинг ҳал қилувчи, учинчи йилида республикамиз меҳнаткашлари Ватанга камида 4 миллион 750 минг тонна пахта ва бошқа кўплаб деҳқончилик маҳсулотлари етказиб беришга аҳд қилишган. Бутун совет халқи олдидаги, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари меҳнаткашлари олдидаги ватанпарварлик интернационал бурчимизни адо этиш — ҳар қачондагидан ҳам кўп, сифатли, арзон маҳсулот етиштиришга бутун меҳнат аҳлини сафарбар этиш партия, совет, касаба союз ва бошқа жамоат ташкилотларининг муқаддас бурчидир.

ЧОРВАДОР ЎРТОҚЛАР!

◆ ҚЎЗИЛАТИШ МАВСУМИНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН УТКАЗАЙЛИК.

◆ ҲАР 100 БОШ СОВЛИКДАН 200 ТАДАН ОШИРИБ СОҒЛОМ ҚЎЗИ ОЛИШ УЧУН КУРАШАЁТГАН ИЛҒОР ЧЎПОНЛАР МУСОБАҚАСИНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК.

◆ ҲАР 100 БОШ СОВЛИҚ ҲИСОБИГА КАМИДА 100 ТА ҚЎЗИНИ ЎСТИРИШГА ҚОЛДИРАЙЛИК.

◆ ҚЎЗИЛАРНИНГ ЧИҚИМГА ЧИҚИШГА ЙЎЛ ҚЎЙМАНГИЗ, ПАРВАРИШИНИ КУЧАЙТИРИНГИЗ!

ҒАЛЛА ВА БЕДА ЭКИШ ҚИЗҒИН

Республика областларида ғалла ва беда экишнинг бориши тўғрисида шу йил 16 мартга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — ғалла экилган майдон (гектар ҳисобида); учинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида; тўртинчи стун — беда экилган майдон (гектар ҳисобида); бешинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Сурхондарё	16008	116,0	5916	51,4
Наманган	2210	110,5	1893	18,2
Қашқадарё	30520	101,7	5718	41,4
Сирдарё	50348	100,9	16176	66,0
Тошкент	17664	84,9	5104	30,7
Андижон	3266	81,7	4488	36,7
Самарқанд	61444	80,4	5145	27,0
Бухоро	2489	20,7	3086	23,4
Фарғона	539	9,0	6907	48,7
Хоразм	—	—	—	—
ҚҚ АССР	—	—	—	—
Республика бўйича:	184508	85,3	54433	35,1

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Кеча, 16 мартда Тошкент шаҳар Советининг сессияси бўлиб ўтди. Унда шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов ижроия комитетнинг 1972 йилги ишлари тўғрисида ҳисобот доклади қилди.

Шаҳар Советининг депутатлари: Тошкент электр шохобчалари корхонасининг электр монтёри Л. Е. Артишчева, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Р. Аминова, «Ташсельмаш» заводининг слесари М. Мўйдинов ўз вазифаларини, совет ва унинг органлари берган топшириқларни қандай бажараётганликлари тўғрисида сессияда ахборот бердилар.

Сессия шаҳарда озодалик ва тартибга риоя қилиш масаласини кўриб чиқиб, Тошкентдаги иморатларни, кўчалар ва ҳовлилар территориясини озода сақлашнинг қўшимча қоидаларини тасдиқлади. (ЎзТАГ).

ШАҲРИСАБЗ районидаги «Социализм» колхози механизаторлари йилдан-йилга ерга ер қўшиб, экин майдонларини кенгайтирмоқдалар. Улар бу йил чўл бағридан 100 гектар ер очиш учун 30 бульдозер, скрепер ва бошқа агрегатлар билан ҳужум бошлаганлар. Бу ишда колхоз бульдозерчиси Карим Ҳақбердиев пешқадамлик қиляпти. Суратда: К. Ҳақбердиев.

Р. Ҳамидов фотоси.

Бухоро областининг илғор сигир соғувчилари

БЕШ ЙИЛЛИК — ТЎРТ ЙИЛДА

Ҳурматли газетхон! Биринчи суратга кўз ташланг. Унда Ғиждувон районидаги «Коммунизм» колхозининг ёш, истеъдодли сигир соғувчиси комсомол аъзоси Мавжудахон Исломовани кўрасиз. Бу моҳир соғувчига 20 бош сигир бириктилган. Қиш қаттиқ ва узоқ келишига қарамай, сигир ва бузоқларни хилма-хил озуқалар билан боқиб, чиқимга йўл қўймади, маҳсулдорлигини оширди. Сигирлар қиш фаслида ҳам бошқа фасллардаги каби кўп ва серқаймоқ сут берди.

Мавжудахон боқимидаги 20 бош сигирдан камида 20 та бузоқ олишга сўз берган. Ҳозир сигирларининг кўпчилиги туғди. Дастлабки ҳисоб-китоблар мажбурият тўла-тўкис адо этилишидан далолат беряпти.

— Бу йил ҳар бош сигирдан 2.600 литрдан сут соғиб оламан, — дейди у. — Январь ва февраль ойлари топшириғини икки ҳиссадан адо этдим, март ойи графиги ҳам анча ошириб бажариляпти. Ҳозир сигирларнинг оғзи кўк ўтга тегди, бундан буён дармондориға бой ўтлар кўпаяверади. Бу, сигирлар сутининг кўпайишига ёрдам беради. Мен бир йиллик сут соғиб олиш планини саккиз-тўққиз ойда адо этиш ниятидаман. Шунда беш йиллик планни тўрт йилда бажаришга пухта замин яратаман.

Энди чеҳрасида табассум балқиб турган иккинчи қизга қаранг. Бу ким дейсизми? Бухоро область, Свердлов районидаги Киров номли колхозда сигир соғувчи бўлиб хизмат қилади. Исми Матобхон, фамилияси Рамазонова. Тиниб-тинчимас бу қиз ўтган йили ўз боқимидаги сигирларнинг ҳар бошидан 2.200 литрдан сут соғиб олиб, катта зафар қучди, социалистик мусобақада ғолиб чиқди.

— Лекин ҳали фойдаланилмай ётган резервлар кўп, — дейди Матобхон камтарлик билан, — айрим сигирлардан 3 минг литр ва ундан ошириб сут соғиб оляпман, айримларидан олинаётган сут нисбатан камроқ. Ўша камсут сигирлар маҳсулдорлигини ошириш сут етиштиришни кўпайтиришда муҳим резервдир. Бу йил ҳар бош сигирдан 2500 литрдан сут соғиб оламан. Сут таркибидаги мой ҳам талаблар даражасида эмас. Маккажўхори, бедани кўпроқ эксак, силос, сенаж, беда унини кўпроқ тайёрласак, сут ҳам, унинг таркибидаги мой ҳам кўпаяди. Ем-хашак тайёрлаш бригадаси аъзолари, молбоқарлар билан келишиб, ана шундай экинлар майдонини кенгайтириш, ҳосилдорликни ошириш режаларини тузиб чиқдик.

— Ҳозир 19 бош сигирни парваришлаётирман. Бу йил камида 20 та бузоқ олиш ниятим бор. Бузоқ олиш — ишнинг бошланиши. Уларни яхши асраш, тўйимли ва ширали озуқалар билан боқиб семиртириш, чиқимга чиқишига йўл қўймаслик лозим.

Сут-товар фермасида иш социалистик мусобақа асосида ташкил қилинган. Ким ўзига бириктилган сигирларнинг ҳар бошидан қанчадан сут соғиб олаётгани, кунлик графикни неча процент бажараётгани эълон қилиб борилади. Бирор сигир сутини камайтириб қўйса, дарҳол зоотехник, ветеринария врачи, фельдшер ёрдамга келиб, сутни оширишга кўмаклашадиган профилактик чораларни кўради. Колхоз сут-товар фермасининг ҳамма аъзолари беш йиллик сут тайёрлаш топшириғини тўрт йилда бажариш учун курашмоқдалар.

Ш. Мўминов фотолари, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ШАРТНОМА ИМЗОЛАНДИ

ТЕҲРОН. 15 март. (ТАСС махсус мухбири). Бугун Исфаҳондаги металлургия заводини кенгайтиришда ҳамкорлик қилиш тўғрисида СССР ҳукумати билан Эрон ҳукумати ўртасида битим имзоланди. Битимни СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг ўринбосари И. А. Кулев ва экономика министрининг биринчи ўринбосари Ф. Нажмавади имзоладилар.

Шартномани имзолаш пайтида СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, Эрон бош министри А. А. Ҳувайдо, экономика министри Ҳ. Ансори, Совет Иттифоқининг Эрондаги элчиси В. Я. Ерофеев бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

З. Ю. БРОДСКИЙ, В. И. МАЛИШКИНАГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ВРАЧ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллар ишлаганлиги ва соғлиқни сақлаш соҳасидаги хизматлари учун қуйидагиларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач» фахрий унвони берилсин:

Бродский Зиновий Юльевич — Самарқанд гарнизони госпитали бошлиғининг ўринбосари,

Малишкина Валентина Ильинична — Самарқанд гарнизони госпитали терапевтик бўлимининг ординатори.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1973 йил, 16 март.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Г. И. ФЕОФАНОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАРМАЦЕВТ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ҳарбий хизматчиларга медицина хизмати соҳасида кўп йиллар ишлаганлиги ва хизматлари учун Самарқанд гарнизони госпитали аптекасининг бошлиғи Геннадий Игнатьевич **Феофановга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фармацевт» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1973 йил, 16 март.
Тошкент шаҳри.

А. Н. КОСИГИННИНГ ЭРОНДА БЎЛИШИ

ТЕҲРОН, 15 март (ТАСС махсус мухбири). Кеча кечқуруи Эрон бош министри А. А. Ҳувайдо СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин шарафига қабул маросими ўтказди.

Дўстона вазиятда ўтган қабул маросимида ташқи ишлар министри А. А. Халатбари, сенат раиси Д. Шариф Имомий, мажлис раиси А. Риёзий, министрлар, парламент депутатлари, СССРнинг Эрондаги элчиси В. Я. Ерофеев, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

А. А. Ҳувайдо билан А. Н. Косигин нутқ сўзладилар.

Сиз Эрон металлургия заводини очиш ва ишга туширишда қатнашадиган делегацияга бош бўлиб Эронга келганлигингиз бизни айниқса қувонтирди, деди А. А. Ҳувайдо. Бу корхона иккала мамлакат ўртасидаги самарали ҳамкорликнинг яна бир натижаси бўлди.

Бизнинг бахтимизга Эрон билан Совет Иттифоқининг тинч-тотув яшаш, халқаро ҳуқуқ, ўзаро ҳурмат ва тенг ҳуқуқлилик принципларига асосланган ҳозирги муносабатларида ҳамжиҳатлик ва ўзаро манфаатдор ҳамкорлик устун бўлиб турганлиги иккала мамлакатимиз мўътабар раҳбарларининг доимий куч-ғайратлари натижаси эканлиги шубҳасиз.

Эрон билан СССР ўртасида муҳим шартномалар ва битимларнинг, айниқса иқтисодий ва техникавий ҳамкорликни ривожлантириш тўғрисида 15 йилга мўлжалланган шартноманинг имзоланганлиги мамлакатларимиз ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатларини янада мустаҳкамлашга кўп даражада ёрдам берди, деб таъкидлади А. А. Ҳувайдо.

Эрон халқи, деди сўнгра бош министр, Совет Иттифоқида саноат, қишлоқ хўжалиги, маданият ва соғлиқни сақлашнинг турли соҳаларида қилинаётган катта-катта ишларни, шунингдек, сизларнинг турли соҳалардаги зўр илмий ютуқларингизни доимо маъқуллаб, кузатиб турибди.

Сиз Эронда жуда оз вақт бўлсангиз ҳам, лекин бу сафар сизда яхши хотиралар қолдиришига ва халқларимиз ўртасидаги дўстлик негизларини янада кўпроқ мустаҳкамлашга хизмат қилишига умид қиламан, деди сўнгра бош министр. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг раҳбарларига ва халқига бахт-саодат, муваффақиятлар тилайман.

Биз, деди ўз сўзида А. Н. Косигин, Совет — Эрон муносабатларидаги шонли воқеани — Исфаҳон металлургия заводи очилишини сизлар билан бирга нишонлаш, шунингдек, шаҳаншоҳ олий ҳазратлари билан ва Эрон бош министри билан иккала давлатни қизиқтирувчи масалалар юзасидан фикрлашишни давом эттириш учун Эронга келдик. Бу ерда бўладиган учрашувлар Совет — Эрон муносабатларидаги ижобий йўлни янада ривожлантириш имконини беришига умид қиламиз, бу йўл Эрон шаҳаншоҳи билан маликанинг ўтган йил октябрида Совет Иттифоқига қилган ташрифи ва ўшанда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси билан Эрон давлатининг бошлиғи ўртасида Совет — Эрон ҳамкорлигининг истиқболлари тўғрисида бўлган фикрлашув чоғида яна бир марта таъкидланган эди.

Совет ҳукумати жанубдаги қўшнимиз — Эрон билан ҳамкорликни ривожлантиришга муҳим аҳамият беради. Мамлакатларимиз ўртасида яхши муносабатлар таркиб топганлигидан мамнунмиз ва Совет — Эрон муносабатлари янада мустаҳкамроқ бўлиб қолиши учун бундан буён ҳам ўзимизга боғлиқ бўлган ҳамма ишларни қилиш ниятидамиз.

А. Н. Косигин Яқин Шарқдаги аҳволга тўхталиб, Исроил ҳукмрон доираларининг агрессив йўли бу райондаги кескинликнинг хатарли равишда кучайишига сабаб бўлаётганлигини ва умумий тинчликка катта хавф солаётганлигини уқтириб ўтди. Совет Иттифоқи ҳам, Эрон ҳам Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрь резолюциясини Яқин Шарқдаги аҳволни тинч бартараф этишнинг негизи деб билаётганликларини биз мамнуният билан қайд қиламиз.

Шундан кейин СССР Министрлар Советининг Раиси давлатлар ўртасидаги тенг ҳуқуқли иқтисодий ҳамкорлик масаласига тўхталиб ўтди.

Совет Иттифоқи, деб таъкидлади А. Н. Косигин, ўзининг Эрон билан муносабатларини тенглик, суверенитетни ўзаро ҳурматлаш, бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик принциплари негизига қуради. Биз Эрон халқига, Эрон ҳукуматининг бизнинг мамлакатимизга нисбатан ўтказаётган ҳамкорлик сиёсатига зўр ҳурмат билан қараймиз.

Совет Иттифоқи билан Эрон ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатлари доимо мустаҳкамланиб, кенгайиб бормоқда. Иккала томоннинг манфаатларига мос бўлиб тушаётган иқтисодий ва техникавий ҳамкорлигимиз йил сайин тобора ривожланиб бормоқда.

А. Н. Косигин Эронга қилинган бу галги сафар иккала мамлакат ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатларини янада мустаҳкамлашга хизмат қилишига ишонч билдириб, Эрон халқининг бахт-саодати ва тараққиёти, Эрон раҳбарларининг бахт-саодати учун, Совет Иттифоқи ва Эрон халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик учун қадаҳ кўтарди.

• • •

ТЕҲРОН, 16 март (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин кеча Эрон шаҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий билан учрашди ва суҳбатлашди.

Суҳбат вақтида Совет — Эрон муносабатларига доир масалалар ва ҳар икки томонни қизиқтираётган актуал халқаро проблемалар хусусида фикрлашиб олинди. Ҳар икки томон Совет Иттифоқи ва Эрон халқлари манфаатларини ва тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик ҳамда яхши қўшничилик муносабатларини янада ривожлантиришга интилаётганлигини изҳор қилди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбатда Эрон бош министри А. А. Ҳувайдо ва ташқи ишлар министри А. А. Халатбари қатнашди.

• • •

ТЕҲРОН, 16 март (ТАСС). Эрон ҳукуматининг таклифига биноан дўстона қисқа визит билан бу ерда меҳмон бўлиб турган СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун Исфаҳонга учиб кетди. Бу ерда А. Н. Косигин Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилган металлургия комбинатини расмий равишда очиш маросимида қатнашади.

Эрон бош министри А. А. Ҳувайдо, сенат раиси Д. Шариф Имомий, мажлис раиси А. Риёзий, Эрон ҳукуматининг аъзолари ҳам А. Н. Косигин билан Исфаҳонга учиб кетишди.

А. Н. Косигин бугун Исфаҳонга етиб борди.

Қарши дашти қурилишларида

ЧЎЛДА БИРИНЧИ

Қарши чўлида биринчи пахтачилик совхози барпо этилди. Унинг марказидаги уйларга дастлабки пахтакорлар кўчиб келишди. Ҳеч қачон кетмон тегмаган ерларда биринчи эгатлар очилди.

Ҳозирча тўққизинчи номер билан аталаётган янги совхоз Қарши шаҳридан жанубда жойлашган. Бу ерлар яқиндагина қуруқ чўлдан иборат бўлиб, бир уфқдан иккинчи уфққача кўз илғайдиган бирон нарса кўринмасди. Ҳозир янги хўжаликда ҳамма нарса дала ишларига тахт қилиб қўйилган. Неча юзлаб гектар ер яхшилаб текислаб чиқилди. Ҳамма участкаларга темир-бетон новлар тортиб келтирилди. Ер ости қувурлари ҳам ётқизиб чиқилди.

Пахтакорлар учун замонавий посёлка қуриб қўйилди. Кўчалар бўйлаб неча ўнлаб уй-жойлар қад кўтарди. Уйларга электр, сув, суюлтирилган газ келтириб қўйилди.

Совхозга эса трактор, сеялка ва бошқа қишлоқ хўжалик техникаси келтирилди. Шундай қилиб деҳқонлар дарҳол далага чиқишди. Чўлқуварлар шу йил 800 гектар ерни пахтазор қилишмоқчи ва 280 гектар ерни бедазор, полиз ва сабзавот майдонларига айлантиришмоқчи.

Бу ишларнинг ҳаммаси 1974 йилга мўлжалланган эди. Лекин Қарши чўлини ўзлаштирувчилар Амударё суви келгунча янги совхозни ишга тушириш мумкин деб топдилар. Улар бу совхоз ерларини маҳаллий манбалар суви билан таъминлаб туришга қарор қилишди. Аммо Қарши магистрал каналига сув қуйиладиган пайтга ҳам кўп вақт қолгани йўқ. Канал сув қуйишга тайёрланмоқда, сўл соҳилдаги ариқ зарбдор суръатлар билан ковланмоқда, насос станцияларини ишга тушириш ва созлаш ишлари жадал суръатда кетмоқда. Чўлга катта сув келгунча ишлаб турган совхоз ёнида яна бир нечта пахтачилик хўжалиги ишга туширилади.

Қарши чўлини ўзлаштирувчилар Мирзачўл қўриқ ерларида орттирилган тажрибалардан кенг кўламда фойдаланяптилар, ҳамма ишлар ягона бош планга асосан комплекс равишда олиб борилмоқда. Бош планга мувофиқ биринчи навбатда 200 минг гектар ер, шундан 85 минг гектари шу беш йилликдаёқ суғорилиши кўзда тутилади. Буларнинг ҳаммаси бу ерда КПСС XXIV съездининг Директиваларида белгиланганидек, янги катта пахтачилик районини бунёдга келтиришга имкон беради.

„КОММУНИСТИК МАНИФЕСТ“ ЮБИЛЕЙИ

БЕРЛИН, 16 март. (ТАСС). Кеча Германия Демократик Республикасининг пойтахтида «Ишчилар синфининг тарихий миссияси ва ҳозирги замоннинг жаҳоншумул революцион жараёни» деган мавзуда халқаро назарий конференция очилди. «Коммунистик партия манифести»нинг 125 йиллигига бағишланган бу назарий конференцияда қардош коммунистик ва ишчи партиялардан, шунингдек миллий революцион партиялардан келган — 45 делегация қатнашмоқда. Конференция ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, партия Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг директори П. Н. Федосеев ва КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари Г. Х. Шахназаровдан иборат КПСС делегацияси иштирок қилмоқда.

Германия Демократик Республикасининг раҳбар партия ва давлат ҳамда жамоат арбоблари, немис ишчилар ҳаракатининг ветеранлари, олимлар, республика жамоатчилигининг вакиллари қатнашаётган бу конференцияни Германия Бирлашган социалистик партияси делегациясининг бошлиғи, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Э. Хонеккер кириш нутқи сўзлаб очди.

Бутун дунёни қамраб олган революцион жараённинг ўтмишини, ҳозирги ҳолатини ва келажагини, деди Э. Хонеккер, «Коммунистик партия манифести» бошқа ҳар қандай ҳужжатдан кўра яхшироқ акс эттириб турибди. Бир неча ўн йиллардан бери олиб борилган кураш бу ҳужжатда халқаро ишчилар ҳаракатининг олиб борган курашида қўлга киритилган натижалар ва жуда катта муваффақиятлар билан биргаликда ўз ифодасини топди, халқаро ишчилар ҳаракати эса бундан буён яна муваффақиятли равишда олға бормоқ учун, ер юзида социалистик ва коммунистик жамият қуришдан иборат улуғ мақсад рўёбга чиқарилмагунча янги кураш ва янги ғалабалар учун мустаҳкам негиз яратиб бермоқда.

«Коммунистик манифест» ғоялари, деди Э. Хонеккер, В. И. Ленин асарларида янада ижодий ривожлантирилди, Улуғ Октябрь социалистик революциясида ўзининг жаҳоншумул тарихий ифодасини топди. Октябрь революцияси натижасида социализм биринчи марта ижтимоий воқеликка айланди.

Ҳозир дўстларга ҳам, душманларга ҳам мутлақо равшанки, марксизм-ленинизм ғоялари дунёни ҳақиқатан ўзгартирувчи куч бўлиб қолди, давримизнинг энг муҳим маънавий кучи бўлиб қолди. Буржуа идеологияси, шу жумладан унинг ҳар хил ўнг ва «сўл» оппортунистик кўринишлари бирор тузукроқ назарияни марксизм-ленинизмга қарама-қарши қилиб қўйишга ва замонамизнинг саволларига тўла-тўкис жавоб беришга қодир бўлолмади ва бўлолмайди.

Ҳозирги кунда муттасил мустаҳкамланиб бораётган жаҳон социалистик системаси, халқаро ишчилар синфининг жуда буюк ғалабалари «Коммунистик манифест»нинг тўғрилигини ва ҳаётий кучини яққол исботловчи далил бўлиб турибди. Совет Иттифоқи теварагида жипслашган социалистик ҳамдўстлик замонамизнинг асосий революцион кучи бўлиб турибди, Германия Демократик Республикаси эса шу социалистик ҳамдўстликнинг ажралмас қисмидир.

Империалистларнинг революцион жараёнга халақит беришга уринаётганликларига қарамай, маочилар ўзларининг ҳуружлари билан бу соҳада империалистларга кўмаклашаётганликларига қарамай, деди пировардида Э. Хонеккер, давримизнинг уч асосий революцион кучи — жаҳон социалистик системаси, капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфи, миллий-озодлик ҳаракати битта зўр оқим бўлиб тобора кўпроқ жипслашмоқда, империализм унга бардош беролмай қадамба-қадам чекинишга мажбур.

Карл Маркс билан Фридрих Энгельснинг «Коммунистик партия манифести» эълон қилинганлигига 125 йил бўлди. Аммо унинг ғоялари ҳаётий кучга тўла ва у ҳар қачондагидан ҳам кўпроқ ва кенг ҳажмда таъсир ўтказмоқда, деди Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари К. Хагер ўзининг «Коммунистик партия манифести ва жаҳон революцион жараёни» деган докладида. — «Манифестнинг» революцион руҳи ва пролетар интернационализми принциплари бутун дунёда кўп миллионлаб коммунистларни инсоният бахт-саодати учун муштарак кураш олиб боришга бирлаштирмоқда.

Жаҳон социалистик системаси вужудга келтирилганлиги ва мустаҳкамланганлиги, деди К. Хагер, Октябрь революциясидан ва ССР Иттифоқи ташкил этилгандан сўнг халқаро ишчилар синфининг жуда буюк тарихий ғалабаси бўлди. Объектив равишда жаҳон революцион жараёнининг авангарди ролини ўйнаб келаётган Совет Иттифоқи социалистик давлатлар ҳамдўстлигининг маркази ва асосий кучи бўлиб келди, шундай бўлиб қолмоқда. КПСС халқаро ишчилар синфининг энг тажрибали ва жангларда энг кўп чиниққан партиясидир, шунинг учун ҳам марксизм-ленинизмга ва пролетар интернационализмига содиқлик асосан КПССга ва СССРга бўлган муносабат билан синалади.

Ҳозирги кунда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган давлатларнинг социалистик иқтисодий интеграцияси туфайли ишчилар синфини ва социализм мамлакатларини халқаро жипслаштириш янги, тағин ҳам юқори босқичга кўтарилди. Ўртоқ Л. И. Брежнев Германия Бирлашган социалистик партиясининг VIII съездида сўзлаган нутқида социалистик иқтисодий интеграцияни жуда ҳақли равишда тасвирлаб, уни жаҳон социализмини ривожлантиришдаги марказий бўғинлардан бири эканлигини ва жуда катта сиёсий аҳамиятга эга бўлган иш эканлигини уқтириб ўтди.

Империализм, деди сўнгра К. Хагер, мафкуравий қўпорувчилик ёрдамида социалистик ҳамдўстликни ва жаҳон коммунистик ҳаракатини бузишни умид қилмоқда. Бу ишда у ҳал қилувчи роль бажаришни социализмни йўқ қилишни асосий мақсад қилиб олган ҳозирги замон ревизионизмига юкламоқда.

Ўз сиёсатини тобора агрессивлаштираётган, тобора антикоммунистик ва антисовет сиёсатга айлантираётган Хитой раҳбарларининг ёрдамини ҳам империализм бажонидил қабул қилмоқда. Маочи раҳбарлар СССРга қарши курашда фойдаланиш мумкин бўлган кишиларнинг ҳаммаси билан бирлашмоқдалар.

Ҳамма турдаги «сўл» ва ўнг оппортунистларнинг ҳуружларига қарши биргаликда ўтказилаётган йўлни ҳимоя қилишни, Хитой раҳбарларининг антисоциалистик ва антисовет сиёсатига зарбалар беришни ғоят муҳим вазифа деб ҳисоблаймиз. Хитой раҳбарларининг СССРга ва жаҳон социализмига қарши қилаётган ҳаракатлари бутун антиимпериалистик ҳаракатга зарар етказмоқда ва фақат империализмгагина фойда бермоқда.

Биз давримизни илмий коммунизмнинг жаҳон миқёсидаги тантанаси деб тавсифлаш имкониятига эга бўлган эканмиз, деди пировардида докладчи, бу тантана ишчилар синфи ўз тарихий миссиясини бажарганлигининг натижасидир, ишчилар синфи фидокорона олиб бораётган курашнинг ва унинг марксчи-ленинчи партиялари қилаётган ижодий меҳнатнинг натижасидир, «Коммунистик партия манифести»нинг тўғрилигини ва мутлақо ҳаётийлигини исботловчи далилдир.

Конференцияда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев «Коммунистик манифест ва замонавийлик» деган мавзуда доклад қилди. «Манифест» авторларининг буюк хизмати шундаки, деди докладчи, улар коммунистик ижтимоий идеални рўёбга чиқариши лозим бўлган ва буни уддалай оладиган реал кучни кашф қилдилар. Бу куч ишчилар синфидир.

Докладчи ўтган 125 йил давомида дунё таниб бўлмас даражада ўзгариб кетганлигини таъкидлаб бундай деди: Ҳозирги кунда реал социализм «Манифест» ғояларининг энг асосий ва энг тўлиқ ифодасидир. Социализм мавжуд бўлиб турганлигининг ўзи унинг тажрибаси ишчилар ва озодлик ҳаракатининг барча отрядлари олиб бораётган курашга жуда катта ижобий таъсир ўтказмоқда.

Б. Н. Пономарев «Манифест»нинг асосий принципларини амалга ошириш борасида совет мамлакатида қилинган ишларга батафсил тўхталиб, коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал этиш учун КПСС XXIV съездининг тарихий аҳамиятини уқтириб ўтди.

Бу ерда, Берлинда шуни алоҳида уқтириб ўтиш ўринлидирки, деди докладчи, социализм немислар диёрига, «Манифест»нинг буюк авторлари диёрига ҳам зафар билан келди. Социалистик ҳамдўстликнинг бошқа мамлакатларидаги халқларнинг ютуқлари каби немис дўстларимизнинг ютуқлари ҳам марксизм-ленинизм ғояларининг ҳаққонийлигини ва ҳаётийлигини яққол исботловчи далил бўлиб турибди.

Пролетариатнинг истиқболи буюк эканлигини Маркс билан Энгельс «Коммунистик партия манифести»да башорат берган эдилар. Ижтимоий ривожлантиришнинг бутун практикаси бу башоратни исботламоқда. Ҳозирги замон шароитида ишчилар синфининг объектив имкониятлари ниҳоят даражада кўпайиб кетди. Бу имкониятлар социалистик системанинг ғалабалари билан, бу система дунёнинг қолган қисмига ҳар томонлама таъсир ўтказаётганлиги билан жуда чамбарчас боғланган. Шу билан бирга бу имкониятлар капитализмнинг умумий кризиси, янада чуқурлашиб бораётганлиги билан ҳам боғланган. Капитализм социал тараққиёт йўлидаги жуда катта ғов бўлиб қолди. Ўз умрини тугатган бу системага тарих ўзининг айбловчи ҳукмини чиқариб қўйди. Ҳозирги замон жамиятининг энг революцион синфи бўлган пролетариат бу ҳукмни ижро этиши лозим.

Марксизмнинг ғоявий муҳолифлари ишчилар синфининг ролини пасайтиришга уринаётганликлари бутунлай асоссиз эканлигини кўрсатиб Б. Н. Пономарев бундай деди: Ишчилар синфининг кучи ва таъсири ўсиб бораётганлигидан қўрқиш натижасида мана шундай сохталаштириш ҳаракатлари қилинмоқда. Л. И. Брежнев бундай даъволарни фош қилиб айтдики, «Фан-техника революцияси ишчилар синфининг чегараларини торайтиришга ва ҳатто уни тугатишга олиб келади деган ва мода бўлиб қолган антимарксистик назарияларни пучга чиқараётган реал фактлар бунинг бутунлай тескариси бўлаётганлигидан далолат бериб турибди: фан-техника тараққиёти ҳамма жойда ишчилар синфининг ўсишига, шу жумладан ҳозирги замондаги ишлаб чиқариш вужудга келтираётган янги касблар ҳисобига ўсишига олиб келмоқда».

60-йилларнинг иккинчи ярмида меҳнаткашларнинг оммавий чиқишлари жуда кенгайиб ва кучайиб кетганлиги деди докладчи, ишчилар синфининг имкониятлари ўсиб бораётганлигини, унинг жанговар кайфияти кучайиб бораётганлигини кўрсатиб турибди. Ишчилар синфи капиталистик система билан «интеграциялашади» у «буржуалашмоқда» деган ва шу каби буржуа реформистик ва ревизионистик қарашларга, концепцияларга воқеликнинг ўзи қақшатқич зарбалар бермоқда.

Докладчи пролетар интернационализмининг ишчилар синфини кураши учун аҳамияти жуда катта эканлигини таъкидлаб, ҳар бир мамлакатнинг ишчилари ўзларининг халқаро меҳнат армиясининг таркибий қисми деб ҳис қилишлари ва шу тарзда ҳаракат қилишлари лозим, деди.

Пекиннинг ҳозирги сиёсати, унинг бузғунчилик ва шовинистик йўл-йўриқлари, деди сўнгра Б. Н. Пономарев, ишчилар синфининг интернационализмига қарама-қарши бўлиб турибди, «Манифест»нинг асосий ғояларига — барча миллат ва ирқлар меҳнаткашларининг қардошлиги ва дўстлиги ғояларига бутунлай қарши бўлиб чиқмоқда.

Коммунистлар кенгаши империализмга қарши кучларнинг ҳаммасига, тинчлик, эркинлик ва тараққиёт учун курашувчиларнинг ҳаммасига мурожаат қилиб, ҳаракат бирлигини вужудга келтиришни таклиф этганидан бери орадан салкам тўрт йил вақт ўтди, деди Б. Н. Пономарев. Бироқ ҳозир биз, иттифоқчиларимизга, мана кўринглар, империализмни жиловлаб қўйишимиз мумкин, барча демократик ва тинчликсевар кучларнинг муштарак манфаатлари шуни тақозо қилади, деб коммунистлар ҳақли равишда айтган гаплар нечоғли тўғри бўлиб чиққанини кўринглар, деб дадил айтишимиз мумкин.

Докладчи 1969 йилги кенгашда қабул қилинган антиимпериалистик программани амалга оширишда эришилган ижобий ишларнинг якунларига батафсил тўхталиб ўтди. КПСС мана шу йиллар давомида қардош партиялар билан ҳамкорликда иш олиб бориб 1969 йилги кенгашда белгилар берилган антиимпериалистик курашнинг ҳамма соҳаларида актив ҳаракат қилиб келди. КПССнинг бу соҳадаги фаолияти КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг КПСС XXIV съездидаги докладида белгилаб берилган тинчлик программаси белгиси остида ривожлантирилмоқда.

Кенгашдан кейинги босиб ўтилган йўлга қайрилиб қарар эканмиз, шуни айтиб ўтиш мумкинки, деди докладчи, коммунистик ҳаракат империализмга қарши, тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун курашда янги муҳим марраларни қўлга киритди. Тараққийпарвар, демократик кучлар ҳозирги кунда баъзи янги белгилар ва формалар олмоқда, деб айтиш учун ҳамма асослар бор.

Антиимпериалистик бирлик тағин ҳам юқори поғонага кўтарилмоқда. Жаҳон коммунистик ҳаракати эса мана шу кўтарилишнинг асосий кучидир.

Пировардида Б. Н. Пономарев бундай деди:

Эксплуататор формацияларнинг охирги, лекин энг қудратлиси бўлган синфий кучлар ҳар қанча жон-жаҳди билан қаршилик кўрсатаётган бўлса ҳам, лекин халқаро ишчилар синфи янги ижтимоий тузумнинг жаҳоншумул тантанаси сари тобора ишонч билан олға бормоқда. Бу янги ижтимоий тузум инсониятнинг энг муҳим проблемаларини ҳал қилишга, тинчлик, меҳнат, эркинлик, тенглик, қардошлик ва барча халқларни бахт-саодатли қилишни таъминлашга, коммунизмнинг буюк идеалларини тантана қилдиришга қодир бўлган бирдан-бир тузумдир.

Фотолавҳалар

Қарши дашти жаҳонда тенги йўқ ирригация қурилиши майдонига айланди. Эндиликда Амударё сувини 50 қаватли бино баландлигига даст кўтариб берадиган ва қақроқ ерларга етаклайдиган Қарши магистрал канали ҳамда унинг гигант насос станциялари барпо этилмоқда. Қарши дашти, «оқ олтин» хазинасига, чаманзорлар масканига айланмоқда. Фотомухбиримиз А. Тўраев яқинда у ерда бўлиб Қарши магистрал канали қурувчиларини, насос станцияларининг шу кундаги кўринишини суратга олиб қайтди. Суратларда: (юқоридан пастга) 1. 4- насос станциясининг илғор монтажчиси Федя Овежег; 2. Иккинчи насос станциясининг кўриниши; 3. Шу станцияда шижоат кўрсатиб меҳнат қилаётган пешқадам кранчи Николай Ермолаев.

БОЛАЛАР БОҒЧА-ЯСЛИЛАРИГА ЭЪТИБОРНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

ИМТИЁЗЛИ СИНФ

Киров районидаги «Бешариқ» совхозида бўлган киши намунали болалар муассасаси кўп эканлигига ишонч ҳосил қилади. Совхоз бўйича 23 қишлоқда болаларнинг доимий боғча-яслилари ишлаб турибди. Октябрь революцияси орденли совхоз меҳнаткашлари хўжаликни интенсив ривожлантириш йўли билан ҳар йили катта даромад олмоқдалар. Совхознинг ялпи даромади 1971 йилда тўққиз ярим миллион сўмни ташкил этган бўлса, 1972 юбилей йилида 10 миллион сўмдан ошиб кетди. Бу маблағларнинг бир қисми социал-маданий қурилишга, шу жумладан, болалар муассасалари тармоғини кенгайтиришга сарфланяпти. Ўтган йили совхозда янгидан 6 та боғча-ясли қурилди. Уларга инвентарь ва зарур жиҳозлар олиш учун 500 минг сўмдан кўпроқ маблағ сарфланди.

Биз гапни «Бешариқ» совхозидан бошлаган бўлсак ҳам областимизда бундай хўжаликлар кўп. Уларнинг ибратли ишлари областимиз қишлоқларида доимий боғча-яслилар тармоғини жадал ўстириш, болалар муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, уларни билимли ва малакали кадрлар билан таъминлаш масалаларини ҳал этишда муҳим роль ўйнамоқда.

Бизнинг мамлакатимизда энг имтиёзли ягона синф бор. У ҳам бўлса болалардир — деган эди доҳиймиз В. И. Ленин. Ҳа, ҳақиқатан ҳам болалар — бизнинг келажагимиз, умримизнинг гули, меваси.

Кейинги йилларда областимизда, айниқса қишлоқларимизда мактабгача тарбия муассасалари ишини яхшилашга жуда катта эътибор берилмоқда. Эндиликда ҳар бир колхоз ва совхоз ўз доимий боғчасига эга. Агар 1970 йилда областимизда 373 та доимий боғча ишлаб, унда 38 минг 440 бола тарбияланган бўлса, ўтган 1972 йили доимий боғчалар сони 666 тага етказилди. Уларда меҳнаткашларнинг 59123 фарзанди меҳр билан тарбияланмоқда. Ҳозир колхоз ва совхозларимизда 15 минг 454 дан зиёд болани тарбиялаётган 230 та доимий боғча ишлаб турибди.

Кейинги икки йил ичида областимизнинг қатор колхоз ва совхозларида замонавий, янги типовой болалар боғча-яслилари қад кўтарди. Ленинград, Қува, Риштон, Киров районлари, «Бешариқ», Киров номли, Ҳамза Ҳакимзода номли, «Риштон» совхозлари, Қувадаги «Коммунизм», Олтиариқдаги Ленин номли, Ленинград районидаги Энгельс номли колхозларнинг раҳбарлари мактабгача тарбия болалар муассасалари қуриш соҳасида ташаббускор бўлдилар.

Областимизда болалар мактабгача тарбия муассасалари тармоғининг жадал кенгайтириб борилиши область меҳнаткашлари олдида турган вазифаларни муваффақиятли бажариш имконини беряпти. Ўтган йили фарғоналиклар давлатга пландагидан қарийб 1000 тонна пилла, 86 минг тонна пахта, 35 миллион сўмлик саноат маҳсулотини кўп сотдилар. Сабзавот, полиз, боғдорчилик ва чорвачилик маҳсулотлари ҳам мўлжалдагидан анча ортиқ етказиб берилди. Областимизда тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили план-топшириқларини бажариш юзасидан социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Меҳнат аҳлига ҳар томонлама шароит яратиб берилаётганлиги ишнинг унумли, баракали бўлишини таъминламоқда. Ишлаб чиқаришда банд бўлган колхозчи, ишчи, хизматчи ва мутахассисларнинг аксарияти хотин-қизлар, шу жумладан, болали аёллар эканлигини ҳисобга олиб, область партия, совет ташкилотлари уларга зарур қулайликларни яратиб бериш чорасини кўряптилар.

Боғча-яслиларда тарбияланаётган ҳар бир кичкинтойнинг одоблилиги, зеҳни ўткир бўлиши, истеъдод ёки қобилиятининг аста-секин шаклланиб, камол топиб бориши, соғлом ва бақувват бўлиб ўсиши аввало тарбиячига боғлиқ. Бунинг учун тарбиячи болаларни меҳр-муҳаббат билан сева оладиган, улар тилини тушуниб, дилига йўл топадиган, бу нозик касбнинг сирларини мукаммал эгаллаган мутахассис бўлиши керак. Бундан икки-уч йил илгари кадрлар масаласи бизни кўпроқ ташвишга соларди. Айрим мактабгача тарбия болалар муассасаларида мутахассисликка эга бўлмаган тарбиячилар ва боғча мудирлари иш олиб борардилар. Шуни ҳисобга олиб, бу соҳа кадрларини кўпроқ ҳар қайси колхоз ёки совхознинг ўзида тайёрлаш тадбирлари белгиланди. Икки-уч йилдан бери хўжаликлар 8-10 синфни тугаллаган қизларнинг бир қисмини ўз эҳтиёжларига қараб Марғилондаги мактабгача тарбия педагогика билим юртига йўлламоқдалар. 1971 йилда 214 тарбиячи, 31 тарбиячи-ҳамшира мутахассис, 1972 йилда эса 244 тарбиячи, 30 тарбиячи-ҳамшира мазкур билим юртини тамомлаб қишлоқларга, ўз колхоз ва совхозларидаги боғча-яслиларга ишга бордилар. Қисқа вақт ичида боғча ва яслиларни кадрлар билан таъминлаш юзасидан амалга оширилган қатор тадбирлар туфайли мактабгача тарбия муассасалари ходимлари составида кескин ўзгариш юз берди. Ҳозирги кунда ишлаётган 30891 боғча-ясли мудираси ва тарбиячиларидан 1906 киши олий ва ўрта махсус маълумотга эга.

Тарбиячилар малакасини ошириш, уларни таълим-тарбия янгиликларидан хабардор этиб боришда боғчаларда ташкил этилган методика кабинетлари катта роль ўйнамоқда. Кабинетларда зарур методик ва бадиий адабиётлар, педагогик қўлланмалар, энг яхши тарбиячиларнинг иш тажрибалари акс эттирилган материаллар мавжуд.

Ҳозир областимизнинг барча боғчаларида болаларни тарбиялаш Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг 1970 йилги қарорига мувофиқ янги программа асосида олиб борилмоқда. Янги программани муваффақиятли амалга оширишда ҳам асосий фигура — тарбиячидир. У болалар дунёқарашини кенгайтириш, нутқини, диққат ва хотирасини ўстириш учун ҳар куни мунтазам равишда машғулотлар олиб боради. Музика дарслари, эрталиклар ўтказади.

Боғчаларнинг тайёрлов группасидаги болалар — эртанги ўқувчилар. Шунинг учун ҳам бу группаларнинг ҳар бир машғулоти болани мактабга тайёрлашдан иборат асосий мақсадга йўналтирилган бўлиши керак. Боғча билан мактаб доимий алоқада бўлиб, тарбиячилар биринчи синф дарсларига қатнашиб туришлари, ўқитувчилар эса бўлажак ўқувчиларининг машғулотларида иштирок этишлари лозим. Байрам — эрталикларга ота-оналар таклиф этилади. Улар билан бола тарбияси, одамийликни, яхши фазилатларни шакллантириш тўғрисида умумий ва индивидуал суҳбатлар ўтказиб турилади. Ленинград районидаги «Коммунизм», Карл Маркс номли, Ўзбекистон районидаги Ленин номли, Муқимий номли колхозларнинг Мақсуда Холматова, Замира Азимова, Жамила Толипова, Шарифа Ғаниева, Киров районидаги Киров номли совхознинг Санобар Отажонова мудирлик қилаётган боғча-ясли коллективларининг бу соҳада олиб бораётган ишлари айниқса ибратлидир.

Нури-дийдаларимиз ҳамиша кўз қорачиғимиздай ардоқли... Уларнинг келажакда ким ва қандай киши бўлиб воягa етиши катта ҳаётнинг илк остоналари бўлган боғча-яслиларимиздан бошланади. Шундай экан болалар муассасаларининг қурилиши-ю, моддий базаси, иқтисодий таъминоти-ю, кадрлар масаласи доим диққат-эътиборимизда бўлиши керак.

С. ҚЎЛДОШЕВА,
Фарғона область ижроия комитети раисининг ўринбосари.

ХУШХАБАРЛАР

Охунбобоев районидаги «Ленин йўли» колхозида баҳорги ишлар бошлаб юборилди. Маҳаллий ўғит ортган тележкалар далага тез-тез қатнаб турибди. Колхозчилар ариқ-зовурларни тозалаб, тартибга келтирмоқдалар. Бу ишлар Тўхтасин Узоқов ва Ҳакимжон Ёқубов бошлиқ бригадаларда айниқса тезкорлик билан ўтказилмоқда.

• • •

Чигит экиш агрегатлари шай! Старт берилиши билан экишни бошлаймиз, дейишмоқда Бухоро районидаги «Бухоро» колхозининг механизаторлари. Ҳақиқатан ҳам колхозда 14 ҳайдов трактори, 44 чопиқ трактори, 14 сеялка, 7 та чизель ва бошқа механизмлар муддатидан анча илгари ремонтдан чиқарилиб, мавсумга тахт қилиб қўйилди. Ремонт ишларида Н. Баҳромов, Х. Очилов, Ю. Тўқлиев, М. Ражабов сингари механизаторлар актив қатнашишди.

• • •

Андижон районидаги «Партия XXII съезди» колхозида маҳаллий ўғит жамғаришга алоҳида эътибор берилаётир. Ҳар куни далага 15 та тележка билан 120-130 тонна маҳаллий ўғит чиқарилмоқда. Бу иш Социалистик Меҳнат Қаҳрамони У. Норқулов, М. Тиллаев, Т. Аҳмедов, М. Сойназарова ўртоқлар бошлиқ бригадаларда яхши ташкил этилган.

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

ИШЧИ ВА САНЪАТКОР ҲАМКОРЛИГИ

«Поёнсиз Ватанимизнинг истиқбол харитасига бир назар ташланг. Унда не-не гигант иншоотлар, комбинатлар, завод ва фабрикалар, янги микрорайонлар, социалистик шаҳарлар бунёд этиш лойиҳалаштирилган. Тўққизинчи беш йилликнинг учинчи зарбдор йилида республикамизда ҳам кўплаб индустрия ўчоқлари, улкан сув иншоотлари қад кўтаради. Бу жиҳатдан ҳозирча чўл ўлкаси деб юритилаётган Қашқадарё областининг келажаги диққатга сазовордир. КПСС XXIV съезди қарорларида баён этилган Қарши чўлларини ўзлаштириш масаласи шу кунларда истиқбол қўшиғидек баланд янграмоқда». Биз бу жумлаларни «Ўзбекистон маданияти» газетасининг 16 март сонидан кўчирдик. Газета «Ягона мақсад йўлида» сарлавҳаси остида бир саҳифа материал босиб чиқарди Бунда газетхонларга область экономикасининг юксалиши ва истиқболлари, чўлнинг келажаги ҳақида гапириб берилган.

«Ўзбекистон маданияти» газетаси «Беш йиллик илғорлари» рубрикасини очиб яхши, хайрли иш бошлади. Газета ўзининг ана шу яхши ташаббусини изчиллик билан давом эттирса айни муддао бўлур эди.

ҚАЙСИСИГА ИШОНИШ МУМКИН?

«Тошкент оқшоми» газетасининг шу йил 3 март сонида Тошкент товар станциясининг ишчиси, Ҳамза район Советининг депутати З. Одилов, мастер М. Расулмуҳамедов, ишчи Б. Иброҳимов, 36-қурилиш бошқармасининг дурадгори Т. Қодиров ўртоқларнинг хати босилиб унда Тошкент аэропортидаги «Космос» кафеси ошпазлари хўрандалар ҳақига хиёнат қилаётгани таъкидланиб, шаҳар дарвозаларидан бири бўлган аэропортдаги ошхонада шундай беандиша кишилар ишлашига кимлар йўл қўйдийкин, деб таажжуб билдирилганди.

Газетанинг шу хат юзасидан уюштирган «Дилозорлар» сарлавҳали мақоласида ресторан директори А. Отахўжаев, кафенинг бош ошпази С. Абдуллаев билан қилинган суҳбатлар, уларнинг кўз ўнгида юз берган камчиликлар очиб ташланган эди.

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг 15 мартдаги «Хизматлари элга манзур» мақоласида эса, кафенинг «юксак дид ва нафосат билан» безатилгани, «маҳорат билан жило» берилгани, «ранг-баранг сопол лаганлар-у», «гўзал мебеллар», «ўз касбига меҳр қўйган малакали ошпазлар, буфетчи ва қандолатчилар» хизмати мақталади.

Кишини ажаблантирадиган жойи шундаки, биринчи танқидий мақолада бош ошпаз С. Абдуллаев, ошпазлар А. Шарипов, К. Тожибоевларнинг қилмишлари очиб ташланса, иккинчи газета «6-разрядли ошпаз С. Абдуллаев, А. Шарипов, К. Тожибоевлар ўз бурчларини сидқидилдан адо этиб келмоқдалар» деб мақтайди.

Хўш, буларнинг қайси бирига ишониш мумкин? Худди пойтахтнинг ўзида, бир жойда нашр этиладиган икки газетанинг бир масалада икки хил фикрда бўлишини қандай баҳолаш керак?

КИТОБЛИКЛАР ТАЖРИБАСИ АСОСИДА

ОЗУҚА РЕЗЕРВЛАРИ

«Колхозлар ва совхозларда уларнинг етиштирган донидан ва давлат корхоналари ишлаб чиқарадиган оқсил-витамин қўшимчаларидан фойдаланган ҳолда омухта ем ишлаб чиқариш кенг миқёсда ташкил этилсин. Минерал қўшимчалар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин, озиқ-овқат саноати ва гўшт-сут саноати чиқиндиларидан озуқа мақсадида кенгроқ фойдаланилсин».

(КПСС XXIV съезди Директиваларидан).

Ўтган йили Китоб районидаги «Китоб» боғдорчилик совхозининг чорвадорлари қишга ем-хашак жамғараётган кезлар эди. Шаҳрисабз консерва заводининг директори М. Алотман совхозга келиб, турли мева чиқиндилари кўпайиб кетаётганлигини, бу чиқиндиларни ўз вақтида қуритиб ғамлаб қўйилса, яхшигина озуқа бўлишини айтиб қолди.

Хўжалик мутахассислари заводдан чиқариб ташланаётган чиқиндиларга қизиқиб қолишди. Консерва заводидан олма, узум, помидор ва бошқа турли меваларнинг чиқиндиларидан олинган намуналар қуритилиб, майдаланиб, анализ учун Самарқанд қишлоқ хўжалиги институтига ва республика чорвачилик илмий-тадқиқот институтига юборилди. Жўнатилган чиқиндилар яхши озуқа эканлиги тўғрисида жавоб олинди.

Шундан сўнг совхознинг чорвачилик фермалари учун бириктирилган транспорт воситалари завод томон серқатнов бўлиб қолди. Ҳар куни завод цехларидан чиққан турли чиқиндилар фермаларга ташилаверди.

Чиқиндилар лабораторияда текшириб кўрилганда тезда қуритиб олинмаса, кислород билан аралашиб ачиб қолиши аниқланди. Нима қилиш керак? Очиқ ҳавода қуритилса, камида 10 кун керак бўлади. Совхоз инженери Аббос Усейнов ва механик Мидат Юзбошевлар чиқиндиларни антиқа қуритиш таклифини киритдилар. Улар «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг базасидан пахта қуритадиган «УСС-100» сушилкаси келтирдилар, уни бир мунча қайта жиҳозладилар. Натижа кутилганидек бўлди.

Шундан сўнг заводдан чиққан чиқиндилар ана шу сушилкада қуритилиб, омборларга ғамлаб қўйиладиган бўлди.

Сушилкаларнинг ҳар бирига 1,5 тонна озуқа кетадиган иккита бункер ўрнатилган бўлиб, бункерлар ичидаги барабанлар маҳсулотни қўзғаб шамоллатиб туради. Сушилкадаги озуқа ҳар икки соатда ДКУ агрегатига жўнатилиб, майдаланиб, қувурлар орқали омборларга жойланиб турилади. Демак, ҳар икки соатда 3 тонна турли мева чиқиндиларидан ун тайёрланади. Шу усул билан совхоз чорвадорлари консерва заводидан олинган 500 тонна турли чиқиндилардан 200 тонна хушхўр ва сервитамин озуқа уни ҳозирладилар.

Бундан ташқари ўтган йил кузда чорвадорлар қўшни хўжаликлардан ғўзапоянинг пахтадан тозаланган ва совуқ урмаган жойидан КИР—1,5 агрегати билан ўриб келиб, сушилкада қуритиб, ун қилиб молларга бериб кўрдилар. Бу ҳам яхши натижа берди. Чорвадорлар 50 тоннадан ортиқ ғўзапоя уни тайёрлаб қишга ғамлаб қўйдилар.

Чиқиндиларни майдалаш, қуритиш ва омборларга жўнатиш жараёнларини механизациялаштиришга 12 минг сўм сарфланган эди. Чорвадорлар икки ой мобайнида озуқа уни тайёрлаш учун кетган харажатларни қоплаш билан бирга 7 минг сўм соф фойда олдилар. Ҳар килограмм озуқа унининг таннархи 3 тийинга тушди.

Консерва ва вино заводларидан келтирилган чиқиндилардан тайёрланган ун қорамолларга, чўчқаларга, бузоқларга ва паррандаларга берилянти, ғўзапоядан тайёрланган талқон эса қорамолларга ва 6 ойликдан катта бузоқларга берилянти.

Совхоз чорвачилик фермаларида сут соғишдан тортиб озуқа тайёрлаш, молларни суғоришгача барча иш автоматлар орқали бошқарилади.

Сут-товар фермасида иккита молхона бор. Бирида соғин сигирлар, иккинчисида эса наслли бузоқлар парвариш қилинади. Ҳар иккала молхонада ҳам озуқа цехи ишлаб турибди.

Молхоналардан ташқарида озуқа янчадиган ДКУ агрегатлари турибди. Янчилган озуқа катта бункерга тушади ва барабанлар орқали чиқиндилардан тайёрланган ун, лавлаги, силос, пичан сомон аралашмалари ҳар бири 1 тоннадан озуқа сиғадиган иккита йирик қозонга келиб тушади. Қозонлар озуқага тўлгач, махсус мосламалар орқали қозонга буғ юборилади ва озуқа қориштирилади. Қозонлар ичида озуқа аралаштирилиб, 10-12 соат давомида буғланади. Шундан сўнг қозонлардан молхона ичига ўтказилган қувурлар орқали озуқа охурларга юборилади. Озуқа цехини ишлатиш, буғлаш, молларга етказиб бериш махсус бошқарув пульти орқали бажарилади. Бу жараёнларнинг ҳаммасини бир киши — механикнинг ўзи бажаради.

Совхознинг қорамол фермасида 325 та мол бор, шундан 100 таси зотдор сигирлар ҳисобланади. Ўтган йили ҳар бир соғин сигирдан ўртача 2 минг 400 литрдан сут соғиб олинди. Робияхон Омонова, Нарзия Рамазонова, Хайринисо Абдуллаева каби чевар сут соғувчилар ўз боқимидаги сигирларнинг ҳар биридан 3 минг литрдан ошириб сут соғиб олишга эришдилар.

Совхоз чорвадорлари чўчқачилик фермасидан ҳам катта фойда кўрмоқдалар. Гўшт етиштириш топшириқлари нуқул чўчқа гўшти ҳисобига бажарилянти. Ҳозир фермада 1000 та чўчқа боқилянти. Совхоз ветеринария врачи Владимир Русановнинг айтишича, бўрдоқига боқилган чўчқаларнинг тирик вазни 120 килограммга етказиб гўштга топширилмоқда. Биринчи квартал плани нуқул сўқим гўшт ҳисобига ошириб бажарилди.

Чорвадорлар етти хазинанинг бири — паррандачиликдан ҳам катта даромад олянтилар. Хўжаликда 5 минг товуққа мўлжалланган механизациялашган паррандахона мавжуд. 5 минг товуққа бир киши бириктириб қўйилган. Бу ерда товуқларга сув бериш, дон бериш, тухумларни йиғиб олиш, товуқхонадаги ахлатни ташқарига чиқариб ташлаш каби барча юмушлар автомат усулида бажарилади.

Саноат чиқиндилари ҳисобига кўплаб озуқа олаётган, резервларни қидириб топиб, омилкорлик билан фойдаланаётган «Китоб» совхозининг чорвадорлари эл-юрт дастурхонига кўплаб маҳсулот етказиб бериш учун чорвадорларнинг Бутуниттифоқ мусобақасига қўшилиб меҳнат қилянтилар, чорва моллар маҳсулдорлигини тағин ҳам ошириш йўлларини қидирмоқдалар.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҲАММА НАРСА ТАХТ

ҚОРАКЎЛ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Райондаги «Москва» колхозининг маккажўхорикорлари ҳамма нарсани экишга шай қилиб қўйдилар. Ернинг шўри ювилиб, кафтдек текисланган, уруғлик тайёр, техника ремонтдан чиқарилган. Яқин кунларда ерга маккажўхори уруғи қадалади.

Коммунист Баҳриддин Сувонов бошлиқ бригада ўн йилдан буён маккажўхоридан муттасил мўл ҳосил етиштириб келади. Ўтган йили гектаридан 45 центнердан дон, 700 центнердан кўкпоя олди. Бундай муваффақиятга М. Собиров, Ж. Боймуродов, Х. Ярашов каби маккажўхорикорларнинг ҳалол меҳнати туфайли эришилди.

Бу йил бригада аъзолари салкам юз гектар майдонга районлаштирилган маккажўхори уруғи экиб, гектар бошига 50 центнердан дон, 800 центнердан силосбоп кўкпоя олишга қарор қилдилар.

Районда 20 дан ортиқ ихтисослаштирилган маккажўхорикорлик бригадалари тузилиб, етарли миқдорда ишчи кучи, уруғлик, техника воситалари, минерал ўғитлар билан таъминланди.

Т. НАЗИРОВ.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг «1972—1973 йил қиш фаслида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун чорвачилик ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисида»ги қарорига амалий иш билан жавоб бериш учун курашаётган Вобкент райони чорвадорлари тўққизинчи беш йилликнинг учинчи йилида дастлабки ғалабани қўлга киритдилар.

Давлатга пландаги 183 тонна ўрнига 203 тонна семиз гўшт сотилиб, биринчи квартал плани 110 процент бажарилди. Бу муваффақиятга «Пахтакор», Ленин номли, Калинин номли колхозларнинг чорвадорлари катта ҳисса қўшдилар.

Н. ТОШЕВ,
У. НУҚАРОВ.

Ажаб савдолар АРОСАТ

Халқимизда шундай мақол бор: «Икки кеманинг бошини тутган ғарқ бўлар». Афтидан, бу мақол ўз ҳафсаласи андозасини билмай, бир неча ишга бирданига қўл урадиган, ортиқча юкни елкасига ортиб оладиган ва икки ўртада имиллаб юрадиган одамлар ҳақида айтилган бўлса керак.

Дарвоқе, бундай кишилар баъзан учраб туради. Оғизда: «Ундоқ қиламан, бундоқ қиламан» дейишади-ю, амалда калаванинг учини чувалаштириб қўйишади. «Уддалай олмаянман»ни сира айттира олмайсиз. Тулдирайди-ю, аммо ёғмайди ҳам, томчиламайди ҳам. На мағиз, на пўст. На балиқ, на гўшт...

Шу уч нуқтадан кейин умумий гапни тўхтатиб, конкрет мисолга ўтайлик. Икки кеманинг бошини тутганлардан бири Шавкат Ваисов бўладилар. Бу киши иккита директор штатини эгаллаб ўтирибди. Аввал Хоразм область балиқчилик хўжалигининг директори эди. Айни вақтда областда янги ташкил этилаётган балиқчилик хўжалигига ҳам директор қилиб тайинланди. Маошни янги қурилаётган хўжаликдан олади. Мавжуд балиқчилик хўжалигига эса маош олмай раҳбарлик қилянти. Бу яхшику-я, лекин раҳбарлик билан раҳбарликда фарқ бор. Хўжаликни бошқаришда жиддий нуқсонларга йўл қўйилмоқда.

Шундай қарашда ишлар бир маромда кетаётганга ўхшайди. Масалан ўтган йили 65 тонна ўрнига 81 тонна балиқ овланди, 6200 сўм соф фойда олинди. Бундан анча кўпроқ балиқ етиштириш ва даромад олиш учун имконият бор эди. Чунки 14 та балиқчи штати кўзда тутилган ҳолда, 22 балиқчи ишлянти. Область территориясида балиқ урчитиладиган ва ўстириладиган кўллар кўп.

Балиқчилар иши устидан назорат бўшаштирилган. Уларнинг ярмидан кўпроғи сурункасига планни бажармаётир. Қишнинг икки ойи ичида балиқ овлаш тўхтатиб қўйилди. М. Жуманиёзов, Ж. Раҳимов, В. Сафоев каби балиқчилар ишга совуққонлик билан қарамоқдалар.

Балиқчиларни овчилик материаллари билан таъминлаш ёмон аҳволда. Давлат мулкига нисбатан хўжасизларча муносабатда бўлиш фактлари учрайди. 91-88 номерли «УАЗ» машинасининг холодильник установкаси олиб ташланиб, бир шахсга бириктиб қўйилган. «Тирик балиқ» автомобилидан транспорт воситаси сифатида фойдаланилаётир. 51-28 ва 53-42 номерли автомашиналар эса яроқсиз ҳолга келгач, айрим кишиларнинг ҳовлиларида сақланмоқда.

Ирригация тармоқлари ва сув манбаларида ёш балиқларни қутқазиш ва сақлаб қолишга анча миқдорда маблағ ажратилган. Аммо, 1972 йилда бу маблағдан фойдаланилмади. Бунинг оқибатида ёш балиқлар қирилиб кетди.

Хоразм балиқчилик хўжалигида ана шундай масъулиятсизлик ва эгасизлик ҳукм сурмоқда. Ҳатто идора, гараж ва омборнинг ҳам тайини йўқ. Директор Шавкат Ваисовнинг бир оёғи бу хўжаликда бўлса, бир оёғи янги қурилаётган балиқчилик объектларида... Область раҳбарлари ва республика балиқ хўжалиги бошқармаси Хоразмдаги балиқчилик хўжалиги ишини яхшилаш учун тегишли тадбирларни кўришлари лозим.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

АЧИНМАЙСИЗМИ? ФОТОАЙБНОМА

Ҳосил хамиртуриши —ўғитнинг қадрини яхши билган хўжаликлар унинг сира нобуд бўлишига йўл қўйишмайди, вақтида саранжом-саришталаб олишади. Лекин Сурхондарё областининг Шўрчи район «Узсельхозтехника» бирлашмаси шу йил 26 январдан буён 20 вагондан кўпроқ турли минерал ўғитлар келтириб, вагонлардан сиз ушбу суратда кўриб турган очиқ жойга тўплаб қўйишди. Ҳолбуки, майдончанинг ёнгинасида замонавий омбор бўм-бўш ётибди. Ўғитлар ёгин-сочинли кунларда очиқ қолиб, ҳас-чўп, тупроққа қоришиб кетмоқда. Оқибатда қимматли ўғитларнинг бир қисми яроқсиз ҳолга келиб қолаётир.

Бу ўғитлар қачон колхоз ва совхозларга ташиб кетилади-ю, қачон ерга солинади? Ёки мана шундай аҳволда ётаверадими? Наҳотки, «Узсельхозтехника» район бирлашмаси раҳбарларининг бунга юраги ачишмаса?!

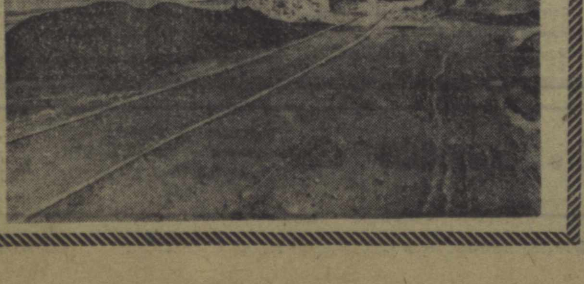

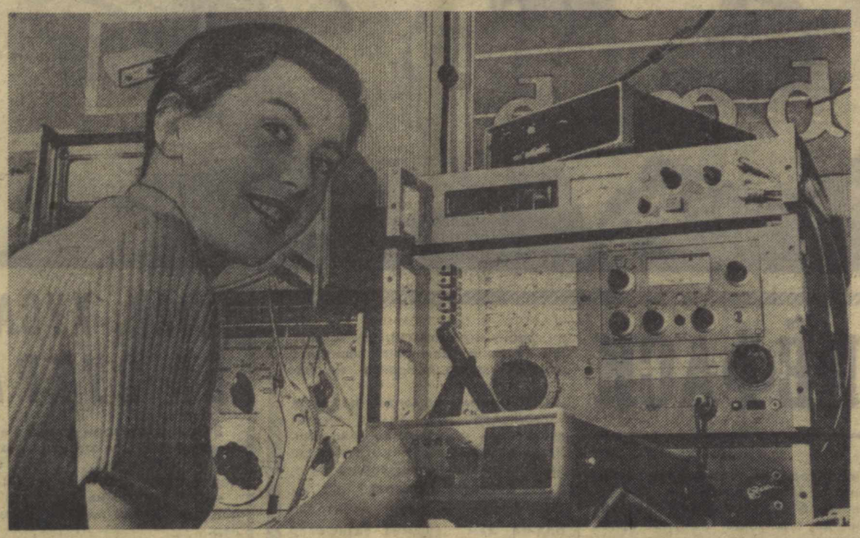

Поляк хотин-қизлари республика экономикаси ва маданиятининг ҳамма соҳаларидан муносиб ўрин эгаллашган. Суратда: Гдиндаги «Радмор» радио заводининг энг яхши ишчиларидан Барбара Гонел транспортда кенг қўлланиладиган портатив радиотелефонларни йиғмоқда.

ЦАФ — ТАСС фотоси.

ПРЕЗИДЕНТ САЙЛОВИНИНГ ЯКУНЛАРИ ✦ ✦ АҚШНИНГ ОҒИР ДАРДИ ✦ ✦ ЖИНОЯТЧИ ҚЎЛГА ТУШДИ ✦ ✦ ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ПЛАНЕТАМИЗДА

Р. НИКСОННИНГ МАКТУБИ

ВАШИНГТОН, 15 март. (ТАСС). Президент Р. Никсон АҚШ конгрессига жиноятчилик проблемалари хусусида мактуб юборди.

Президент америкаликлар «шаҳарларимиз кўчаларида шахсий хавфсизликлар доимо таҳдид остида қолаётганлигига» иқрор бўлди. Жиноятчилик ва зўравонлик, деди Р. Никсон, «жамиятимиз барқарорлигига хавф солиб турибди». АҚШда жиноятчиликка қарши кураш йўлидаги ҳаракатлар «аста-секин ва қийинчилик» билан олиб борилмоқда, деди.

Қўшма Штатларда гиёвандлик кенг тарқалганлигига мактубда алоҳида эътибор берилган. «Жаҳонда гиёвандларнинг энг кўп қисми бизнинг мамлакатимизда», деб уқтириб ўтди Р. Никсон. Кўчаларда қилинган жиноятлар учун қамоққа олинган барча кишиларнинг учдан бир қисмидан ярмигача гиёванд эканлиги аниқланди.

Президент АҚШ ҳукумати «мамлакатда қонунчиликка ва тартиб қоидаларга риоя қилиниши учун» барча мумкин бўлган чораларни кўриш ниятида эканлигини таъкидлаб ўтди. У муайян жиноятлар учун, жумладан, айниқса оғир шароитда қотиллик учун ўлим жазосини яна жорий этишни таклиф қилди.

АРГЕНТИНАДА ЎЗГАРИШЛАР

Аргентинада 11 мартда бўлиб ўтган умумий сайловлар натижасида республиканинг президенти ва вице-президенти, миллий конгресс аъзолари ва маҳаллий ҳокимият органлари сайланди. Бу воқеа Латин Америкасидаги мана шу энг катта мамлакат ҳаётида жуда муҳим сиёсий воқеа бўлди. Сайловларнинг кейинги қарийб ўн йил мобайнида биринчи марта ўтказилаётганлиги учун ҳам катта аҳамиятга эгадир. 1963 йил охирларида ўтказилган сайловларда Артуро Илиа сайланган эди. У 1966 йилда ағдариб ташлангандан кейин Аргентинада ҳокимият ҳар хил ҳарбий режимлар қўлига ўтди. Америкада чиқадиган «Висьон» журналининг ёзишича, «ҳарбийларнинг сиёсий ҳаётга зўравонлик билан аралашуви» Аргентина ҳаётининг «характерли белгисидир. Шунинг учун ҳам Аргентинада сайлов якунларига Латин Америкасида ва жаҳоннинг бошқа мамлакатларида ғоят қизиқиб қараганликлари бежиз эмас. Чунки бу сайлов мамлакатни бошқаришнинг конституцион формасига ўтиш имкониятини берар эди.

Сайлов натижалари тўғрисида расмий тўла маълумот ҳозирча эълон қилинган эмас. Шунга қарамай, ҳозирги ҳарбий ҳукуматнинг бошлиғи генерал Лануссе перонистлар ҳаракати натижасида вужудга келган сиёсий бирлашма — «хустисиалистик озодлик фронти» ғалаба қозонганлигини расмий равишда эътироф қилди. Шу бирлашманинг мамлакат президентлигига номзоди Эътор Кампоре 1965 йилда ағдариб ташланган собиқ президент Хуан Пероннинг шахсий вакили бўлиб, барча сайловчилар берган овозларнинг 50 процентини олди ва тўла ғалабага эришди. Генерал Лануссенинг айтишига қараганда, шу йил 25 майда ҳокимият Э. Кампорега топширилади.

«Хустисиалистик озодлик фронти»нинг сайловларда ғалабага эришганлиги тасодифий эмас ва гап ўнг, шунингдек марказчи перонистларнинг ҳар хил доираларини, шунингдек бошқа сиёсий гуруҳлар, шу жумладан реакцион гуруҳларни ҳам бирлаштирган сайлов олди коалициясининг программаси ҳам эмас. Шуни назарда тутиш керакки, перонистлар 1946-1955 йиллар мобайнида Перон ҳокимият тепасида бўлган чоғларда ҳам меҳнаткашларни чалғитиш сиёсати ёрдамида мамлакат касаба союзлари ҳаракатида чуқур илдиз ёйган эди. Перон ағдариб ташлангандан кейин ҳам перонизм Аргентинанинг ички сиёсий вазиятига ҳамиша катта таъсир кўрсатиб турди. Аргентина сайловчилари кенг оммасининг перонистлар ҳаракатини ҳозирги даврда ҳарбий режимга қарши турган асосий куч, деб ҳисоблаётганлиги ҳам шубҳасиздир. Перонистларнинг Аргентинада вазиятни демократлаштириш тўғрисидаги, сиёсий маҳбусларни озод этиш, Куба билан муносабатларни тиклаш тўғрисидаги ваъдалари ҳам бу соҳада муайян роль ўйнади.

Сайловнинг якунларидан келиб чиқадиган энг асосий хулоса шуки, Аргентина халқи мамлакатда чуқур ўзгаришлар бўлишини талаб қилиб чиқди. Сайловларда империализмга ва олигархияга қарши аниқ программани илгари сурган революцион халқ иттифоқи номзодларининг катта ғалабага эришганлиги ҳам буни яққол исбот этмоқда. Бир қанча сўл марказчи партияларнинг, Аргентина Коммунистик партияси қўллаб-қувватлаган бу иттифоқи сайловдан атиги 50 кун олдин тузилганлигига ва коммунистик партия нолегал ҳолатда эканлигига қарамай, унинг мамлакат президентлигига номзоди Оскар Аленде 1 миллиондан кўпроқ овоз олди.

Бутун Латин Америкасида бўлгани сингари Аргентинада ҳам чинакам миллий мустақиллик учун, империалистик монополияларнинг ҳукмронлигидан қутулиш учун, меҳнаткашлар оммаси манфаатлари йўлида чуқур ижтимоий-иқтисодий ислоҳотлар учун курашаётган кучлар мустаҳкамланмоқда.

Н. ЧИГИРЬ,
(ТАСС).

ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИНИНГ КЎЧМА СЕССИЯСИ

ПАНАМА, 15 март (ТАСС). Бугун маҳаллий вақт билан соат 10 да бу ерда БМТ Хавфсизлик Кенгашининг кўчма сессияси очилади. Бундай сессия Латин Америкаси мамлакатларидан бирида биринчи марта ўтказилмоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари Курт Вальдхайм, шунингдек Хавфсизлик Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар делегацияларининг бошлиқлари, турли давлатларнинг кузатувчилари, шу жумладан Куба, Колумбия, Ямайка ва бошқа мамлакатларнинг ташқи ишлар министрлари бу ерга келишди. Бу ерга келганлар орасида СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий вакили Я. А. Малик бошчилигидаги совет делегацияси ҳам бор.

МИЛЛИОНИНЧИ ТОННА

ТЕҲРОН. (ТАСС). Дашти Лут чеккасидаги Чогартеда Совет Иттифоқининг ёрдамида қурилган кон бир миллионинчи тонна сараланган темир руда берди. Конда ишлаётган эронлик ишчилар ва инженерлар шу кон лойиҳасини тузган совет мутахассисларини миннатдорчилик билан эсга оладилар. Бу ерда шу вақтгача механизмлар сира тўхтаб қолгани йўқ. Темир руда ортилган эшелонлар Исфахон металлургия заводига тўхтовсиз келиб турибди.

СТУДЕНТЛАР РАҲБАРИ ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

ПАРИЖ, (ТАСС). «Юманите» газетасининг хабар беришича, 9 мартда Афинада ҳарбий полиция миллий политехника институти студентлари уюшмасининг раиси Коста Пападимитриуни қамоққа олган. У маориф системасини демократлаштириш учун яқинда студентларнинг чиқишларида қатнашганлиги учун қамоққа олинган. К. Пападимитриунинг қисмати маълум эмас.

ҲУКУМАТ ҚАРОРИ

ВЕНА, (ТАСС). Австрия ҳукумати Австрия шиллингини 2,25 процент ревальвация қилиш тўғрисида қарор қабул қилди. Австрия молия министри Х. Андрош министрлар кабинетининг мажлиси тугаганидан сўнг шу ҳақда хабар берди. Мажлисда молиявий доираларнинг вакиллари қатнашди.

ИШСИЗЛАР

ГААГА. (ТАСС). Голландияда олий ўқув юртларини битириб чиқаётганларнинг сони йилдан-йилга ортиб бормоқда. Улар иш топа олмай сарсон бўлмоқдалар. Инженер-техник ходимлар касаба союзининг маълумотига кўра, кейинги беш йил ичида ишсиз ёш мутахассисларнинг сони 25 минг кишига етади.

НОРОЗИЛИК НАМОЙИШИ

БОНН. (ТАСС). ГФР саноат марказларидан бири—Мангейм аҳолисидан 150 га яқин киши шаҳар транспортида тарифлар ошганлигига қарши норозилик намойишида қатнашди. Ғарбий Германиянинг бошқа шаҳри—Брауншвейгда ҳам шунга ўхшаш норозилик намойиши бўлди.

ЯНА БОМБА ТАШЛАНЯПТИ

НЬЮ-ЙОРК, 15 март. (ТАСС). Тинч океан районидаги АҚШ қуролли кучларининг Гонолулудан хабар қилишича, Америка авиацияси Комбоджанинг озод этилган районларини кеча яна бомбардимон қилган.

ЛИОН ЖАЛЛОДИ

Боливия полицияси нацист жиноятчи Клаус Барбьени ҳибсга олди. Франция ҳукумати уни француз маъмурларига топширишни талаб қилмоқда. Бу ёвуз қотил инсоният олдида оғир жиноятлар қилган эди. Вақтинча босиб олинган совет ерларидаги «қонли практика»дан сўнг Барбье Лионга гестапо бошлиғи қилиб тайинланди. Унинг буйруғи билан Қаршилик кўрсатиш Миллий кенгашининг раиси Жан Мулен ва бошқа минглаб француз ватанпарварлари ваҳшиёна қийноқларга дучор қилинди. Француз суди Барбьени сиртдан икки марта ўлимга ҳукм этган эди.

Француз антифашистлари ёвуз жиноятчининг қўлга тушганидан енгил тортиб, ниҳоят, жаллоддан ўч оладиган пайт келди, деб қувонаётган бир пайтда Исроилнинг сионист доиралари бу воқеадан чексиз ташвиш тортмоқдалар. Чунки Тель-Авив ўзи амалга оширган кўпгина жиноятларда Барбье билан биргаликда иш олиб борган эди. Барбье Клаус (Альтман) номи билан яшириниб юрган пайтларида Исроилга курол-яроғ етказиб бериш билан шуғулланарди. Норвегия томонидан Франциядан сотиб олинган ҳарбий катерларнинг исроилликлар қўлига ўтиб қолиши ҳам худди шу Барбьенинг хизмати эди. Умуман, Исроил сионистлари «Лион жаллоди» лақаби билан машҳур бўлган «СС» қўшинлари гауптштурмбанфюрери Барбье билан кўпдан буён алоқа қилиб келардилар. Иккинчи жаҳон уруши йилларида Барбье сионистлар билан биргаликда юз мингдан зиёд француз яҳудийларини талаб, сўнгра уларни газ камераларига жўнатган эди.

Яқинда Чехословакияда чиқадиган «Трибуна» газетаси сионизм раҳбарлари Гитлер рейхи бошлиқлари билан ҳамкорликда минглаб кишиларни талаганликлари, кейин уларни қириб юборганликлари ҳақида янги маълумотлар ва ҳужжатларни эълон қилди. Ана шу ҳужжатлардан маълум бўлдики, Европа мамлакатларида яшовчи яҳудийларнинг мол-мулкини талаб, уларнинг ўзларини қириб юборишда нацистлар ва сионистлар томонидан Чехословакияда ташкил этилган «Яҳудий оқсоқоллар кенгаши»нинг раҳбарлари катта роль ўйнаганлар.

Нацистлар ва сионистлар Чехиядаги Терезин шаҳрини «ёпиқ ва тинч яҳудийлар шаҳри» деб эълон қилишди, бу шаҳарга келган ҳар бир яҳудий урушдан беташвиш яшайди деб жар солишди. «Яҳудий оқсоқоллар кенгаши» Европада мавжуд бўлган барча яҳудий жамоалари орасида актив ташвиқот ишлари олиб бордилар ва яҳудийларни бу ерга ихтиёрий кўчиб келишга чақирдилар. Терезинда яшаётган чех аҳолисининг ҳаммаси шаҳардан кўчириб юборилди. Бу ерда махсус сионистик маъмурият ташкил этилиб, бошқа мамлакатлардан ҳайдаб келинган яҳудийларни «қабул» қилиш ва уларни «қайта ишлаш» билан шуғуллана бошлади. Терезинга ҳайдаб келинган яҳудийларнинг мол-мулки тортиб олинар, сўнгра улар Майданек, Освенцим, Биркенау ўлим лагерларига — газ камераларига ҳайдаб кетилар эди. Улардан олиб қолинган мол-мулклар эса бу ёвуз идорани бошқараётган нацистлар ва сионистлар ўртасида бўлиб олинарди.

Одатда яҳудийларни Терезин шаҳрига ҳайдаб келиш ва уларга «қайта ишлов» бериш операцияси билан сионистлар идорасининг 936 та хизматчиси шуғулланарди. Бу группага раввин Сало Крэмер ва унинг ўринбосари Генрих Трейтель раҳбарлик қиларди. Ашаддий сионистлар Артур Блитц ва Павел Косинер шу идоранинг секретариатида хизмат қилишарди. Газ камераларида ваҳшиёна ўлимга маҳкум этилган кишилардан тортиб олинган пуллар ва уларнинг мол-мулкларини сотишдан тушган маблағлар «яҳудийларни кўчириш фонди»га ўтказилар эди.

Клаус Барбье кишиларнинг бор-йўғини тортиб олиб, кейин уларни крематория печларига жўнатиш билан шуғулланувчи нацистлар ва сионистлар жиноий ташкилотининг аъзоси эди. Шунинг учун ҳам бугунги кунда Тель-Авив уларнинг ҳар қандай топшириқларини садоқат билан бажариб келган Барбьенинг қўлга тушганидан ғоят ташвиш тортмоқда.

Б. АНТОНОВ. (АПН)

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ТОШКЕНТДА — КИЧИК ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИ

ҲАЯЖОНЛИ УЧРАШУВЛАР

БИЗНИНГ СУҲБАТ

Тошкентда оғир атлетикачиларнинг халқаро турнири бошланиши арафасида «Совет Ўзбекистони» мухбири хорижий мамлакатлардан келган икки спортчи билан суҳбатлашди. Қуйида уларнинг фикрлари билан танишасиз:

Николай КАМЕННОПОЛЬСКИЙ,
Болгария Халқ Республикаси.

— Ўзбекистонга биринчи марта қадам қўйишим. Бу ернинг табиати худди бизнинг Болгарияникига жуда ўхшаш. Тошкентга келиб тушган дамларимдан бошлабоқ ўзимни туғилиб ўсган юртимда юргандек ҳис қилмоқдаман.

Ростини айтсам, мақтангудек спорт шарафига ҳали эришганимча йўқ. Ҳозир Болгария Халқ Республикасининг пойтахти Софиядаги спорт мактабида ўқимоқдаман. Шу йилнинг ўтган ойларида мамлакатимизнинг уч рекордини ўрнатдим. Тошкент турнирининг имкониятларидан фойдаланиб, бу ерга таклиф қилинганимдан мамнунман. Халқаро миқёсдаги бунақа йирик мусобақада биринчи бор қатнашишим. Сал бўлса-да, мухлисларнинг эътиборини қозонолсам, бир ёш спортчи сифатида жуда хурсанд бўлардим.

Серж РЕДИНГ,
Бельгия чемпиони, жаҳон ва Европа чемпионатларининг совриндори.

— Тошкент менда катта таассуротлар қолдирмоқда. Шаҳарнинг жамоли бутунлай ўзгариб кетибди. Тошкент зилзиласи ҳақида биз, бельгияликлар кўп эшитгандик. Лекин мен республикангиз пойтахтига келган кунимдан буён зилзиланинг ҳеч қандай оқибатини пайқаганим йўқ. Тошкент жаҳондаги энг чиройли шаҳарлардан бири экан.

Пахтакор ўлканинг марказида спорт маҳоратимни синаб кўриш шарафига муяссар бўлганимдан бағоят мамнунман. «Дўстлик» совринн учун оғир атлетикачилар халқаро турнирида қатнашиб, муваффақиятли ўринларни олишга ҳаракат қилиш — бирдан-бир ниятим.

Тошкентдаги халқаро турнирда иштирок этиш учун келган спортчилар шаҳримизнинг чиройигагина мафтун бўлиб қолмасдан, балки, мусобақага пухта тайёргарлик кўрилгани, турнир ўтказиладиган жой яхши ҳозирлангани, ўзларига манзур меҳмонхона ажратилганидан ҳам хурсандликларини таъкидлашяпти.

Бу гапларни биз мусобақа бошланишидан бир кун олдин Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетининг шинам залида журналистлар учун ўтказилган матбуот конференциясида ҳам эшитдик. Мусобақа ташкилотчилари журналистларнинг саволларига батафсил жавоб беришга ҳаракат қилдилар. Улар шуни таъкидлашдики, Тошкент турнири «Дўстлик» соврини учун мусобақаларнинг яна ҳам оммавийлигини таъминлайдиган омил бўлади.

Мутахассисларнинг фикрича, оғир атлетикачиларнинг республикамиз пойтахтида ўтаётган халқаро мусобақаси миқёси ва кўлами жиҳатидан илгари ўтказилган турнирлардан афзалроқдир. Тошкент турнирида олдинги мусобақалардагига қараганда анча кўп — 18 мамлакатдан спортчилар иштирок этяпти, хорижий мамлакатлардан салкам 90 спортчи, Совет Иттифоқидан 35 оғир атлетикачи қатнашяпти.

Атлетикачиларнинг «Дўстлик» соврини учун дастлабки халқаро турнири 1958 йилда Москвада ўтганди. Кейин унинг «география»си ўзгариб борди. Жаҳоннинг энг кучли атлетикачилари маҳоратини Рига, Тбилиси, Киев, Минск, Ростов-Дон шаҳарларининг мухлислари завқ билан томоша қилдилар.

Кеча Тошкентдаги «Юбилей» спорт саройида оғир атлетикачиларнинг халқаро турнири тантанали вазиятда очилди. Шу куни энг енгил вазндаги атлетикачилар атрофи анвойи гуллар билан безатилган саҳна ўртасига чиқиб штанга кўтариб, куч синашдилар.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

ЯНГИ ТЕЛЕВИЗИОН ТАРМОҚ

НУКУС. Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг шимолий районлари марказлари ва хўжаликларида истиқомат қилувчилар Москва, Тошкент, Ашхобод телевидение программаларини томоша қиладиган бўлдилар. Хайқобод, Чимбой, Қораўзак районлари орқали Нукус — Тахтакўпир радиореле линияси фойдаланишга топширилди. Янги телевизион линиянинг узунлиги 110 километрни ташкил этади. Яна бир радиореле линиясини қуриш ишлари бошлаб юборилди. У жанубий Орол балиқчиларига Нукус ва Марказий телевидение программаларини олиб кўрсатиш имконниятини беради.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

НАМАНГАН ТРОЛЛЕЙБУСИ

НАМАНГАН. Шаҳарда троллейбус қатнови йўлга қўйилди. Транспортнинг наманганликларга янги бўлган бу тури 14 километрлик трассада қатнамоқда. Ҳозирча 10 та троллейбус пассажирлар хизматида. Троллейбуслар қатнови линияси яна 10 километр узайтирилади.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

„ФУТБОЛ-73" ҚИЁФАСИ

ДУРАНГСИЗ ФУТБОЛ. МЕҲНАТ—УСТА ФУТБОЛЧИЛАРНИ ТАРБИЯЛАШ УСУЛИ. СССР ТЕРМА КОМАНДАСИНИНГ ЯНГИ РЕЖАЛАРИ. СУДЬЯ ТУШУНТИРАДИ ВА ОГОҲЛАНТИРАДИ

Футболчиларимиз СССР кубоги учун, Европа чемпионлари кубоги ва Европа мамлакатлари кубок эгаларининг кубоги учун ўтказилган мусобақалар билан навбатдаги мавсумни бошлаб юбордилар. Тез орада, 7 апрель куни мамлакатнинг ўттиз бешинчи чемпионати ҳам очилади.

Олий лигада ўн олти команда қатнашишини эслатиб ўтайлик (улар 1972 йилда олган ўринларига мувофиқ жойлаштирилган): **«Заря»** (Ворошиловград), **«Динамо»** (Киев), **«Динамо»** (Тбилиси), **«Арарат»** (Ереван), **ЦСКА**, **«Днепр»** (Днепропетровск), **«Зенит»** (Ленинград), **«Динамо»** (Минск), **«Торпедо»** (Москва), **«Динамо»** (Москва), **«Спартак»** (Москва), **СКА** (Ростов-Дон), **«Қайрат»** (Олмаота), **«Карпати»** (Львов), **«Пахтакор»** (Тошкент), **«Шахтер»** (Донецк).

Биринчи лигада 20 та, иккинчисида 127 та команда ўйнайди.

Совет футболи тарихида биринчи марта бу йил судья дуранг натижани қайд этиши мумкин эмаслиги ҳаммага маълум. Янги қоидага мувофиқ, 90 минут ичида командалардан ҳеч бири ғалаба қозона олмаса, матчнинг тақдири ўн бир метрлик тўп тепиш билан ҳал этилади. (Командалар аввал бештадан «пенальти» тепадилар, натижа яна дуранг бўлса, дарвозага тўп киритилмай қолгунча пенальти берилаверади).

Ғалабаларнинг қиммати ҳар хил бўлади. Асосий вақт ичида қозонилган ғалаба учун 2 очко, ўн бир метрлик нуқтадан тўп тепиш билан қозонилган ғалаба учун бир очко берилади.

Янги мавсумда ўйинчиларнинг бир командадан иккинчисига ўтишининг ҳам янги, анча қаттиқ қоидалари белгиланди. Илгари футболчи баъзан ўз олдига қўйилган талабларни бажаришни истамай қолса пастроқ лигадаги командага «жуфтакни ростлаши» мумкин эди. Энди ўйинчи класс жиҳатидан юқорироқ командага ўтиши мумкин. Бир лиганинг ўзи ичида ўйинчиларнинг бир командадан бошқа командага ўтишига йўл қўйилмайди. Энди футболчиларнинг «беқарорлиги» дарров икки баравар камайди...

Лекин янги мавсум қандай натижа берар экан? Эҳтимол, халқаро майдонда орзиқиб кутилган муваффақиятга эришармиз? Ахир, СССР терма командаси Франция ва Ирландия командалари билан май ойида жаҳон чемпионатининг саралаш матчларида қатнашишлари керак. Ёки янги истеъдодли ўйинчилар пайдо бўлар? Ёхуд мамлакат чемпионатида 34 тўп киритган Н. Симоняннинг рекордидан ўзиб кетадиган азамат топилиб қолар?

ТАСС мухбири А. Левинсон ЦСКА командасининг ва СССР терма командасининг ўйинчиси В. Федотовга, мамлакатнинг терма командасида ишлаётган тренер Е. Горянскийга, Бутуниттифоқ судьялар коллегиясининг раиси В. Липатовга учраб: **«мамлакат футбол биринчилигининг янги мавсумидан қандай натижаларни кутмоқдасиз?»** деган саволга жавоб беришларини илтимос қилди.

Владимир Федотов:

—Стадионга тезроқ чиққим келяпти! Агар ҳамма командалар ўз кучларини бутун мавсум мобайнида тўғри тақсимлашнинг, спорт формасини сақлаб қолишнинг уддасидан чиқсалар, мамлакат чемпионати бошидан охиригача мароқли бўлади...

Команданинг составн ўзгартирилмаган тақдирдагина пала-партишликка йўл қўймай, бир текис ўйнаш мумкин, деб ўйлайман. Чемпион бўлаётган командаларнинг тажрибаси бу фикрни исботлайди. Мавсумнинг бошидан охиригача уларнинг составн камдан-кам ўзгартирилади. Кўп деганда икки-уч ўйинчи алмашинади. СССР терма командаси ҳам 50-60 йилларда бир составда ўйнаганда муваффақиятга эришган эди. Составнинг ҳадеб янгилай берилиши команданинг қиёфасини йўқотиб қўяди.

Лекин янги кучларни қабул қилмаган тақдирда ҳам футболчилар коллективи ривожлана олмайди. Янги ўйинчилар керак, зотан, уларни эҳтиёт қилиб, меҳр билан ўстириш лозим. Ёш футболчи командага келганда тажрибали ўйинчилар даврасига қўшилади. Унинг майдондаги дастлабки қадамларига тренергина эмас, командадаги тажрибали ўртоқлари ҳам раҳбарлик қиладилар. Ветеранлар ўзларига ва шерикларига ҳам анча талабчан бўладилар. Улар машқда, ўйинда, турмушда намуна бўлиб хизмат қиладилар.

Лекин бошқа ўйинчилар қанчалик кўп куч-ғайрат сарфлашмасин, кўп нарса ёш спортчининг ўзига—унинг кўпроқ машқ қилиш истагига, футбол деб кўп нарсадан воз кеча олиш маҳоратига боғлиқ бўлади. Баъзан ёш ўйинчи бундай қилишни унчалик хоҳламайди. У машқ қилишни, ҳар куни қунт билан меҳнат қилишни эмас, балки футболда тезроқ шуҳрат қозонишни, прожекторлар нури остида ўйин кўрсатишни кўпроқ ўйлайди....

Бу сафарги футбол йили ҳар қачонгидан ҳам шиддатли бўлади. Чемпионат бошланишини орзиқиб кутмоқдаман. Биз ўйнайдиган стадионлар томошабинларга лиқ тўла бўлишини жуда истайман. Бу нарса аввало футболчиларнинг ўзига боғлиқ эканлигини биламан. Ўйин қанчалик яхши бўлса, томошабин ҳам кўпаяверади.

Бутун совет футболининг тақдири учун бўлган масъулият ҳаммамизнинг зиммамизга тушади!

Евгений Горянский:

— Янги мавсум терма командамиз учун одатдагига унчалик ўхшамайди. Совет футболчилари жаҳон чемпионатининг саралаш матчларидан ташқари дунёнинг энг яхши командалари — Бразилия, ГФР, Англия, Болгария, Руминия ва Швеция терма командалари билан учрашишлари керак.

Март ойининг охиридаёқ СССР терма командасининг номзодлари ўртоқлик матчлари ўтказиш учун Болгарияга йўл оладилар. Бу ўйинлар жаҳон чемпионати доирасида Франция ва Ирландия терма командалари билан бўладиган учрашувлар олдидан футболчилар учун катта синов бўлади.

Терма командани тайёрлаш планларига ўзгартишлар киритилди. Энди футболчилар асосий ишни ўз клубларида қиладилар. Матчлардан бир неча кунгина аввал бирга тўпланишади. Мунтазам ички календарь туфайли командалар таълим-машқ тадбирларини бир маромда ва юқори сифатли ўтказишларига имкон беради, деб умид қиламан. Бу эса бутун совет футболининг савиясига ижобий таъсир қилишига ишонамиз.

СССР терма командасида катта ўзгаришлар йўқ. Химоя чизиғи аввалгидан ўзгармай қолади. Ярим ҳимояга ва ҳужумга бир неча янги ўйинчилар қўшилди.

Валентин Липатов:

— Дурангсиз ўйин арбитрлар олдига ҳам қўшимча вазифалар қўяди. «Пенальти» ижро этилаётганида судьялар дарвозабоннинг ҳаракатларига ҳам ўйинчининг ҳаракатларига ҳам бениҳоя эътибор билан қарашлари лозим. Агар томошабинлар янги қоидаларни яхши билишмаса, судьяларнинг қарорини улар нотўғри тушунишлари мумкинлигини ҳозирданоқ сезиб турибман.

Масалан, ўйинчи дарвозабоннинг эътиборини чалғитиб, сўнгра беҳосдан тўп тепиши учун тўпни қўли билан имиллаб нуқтага қўйиши лозим эмас. У чопиб келаётганида бирдан тўхтаб қолиб, ёлғондан тўп тепиш ҳаракатини қилиб, сўнгра тўпни дарвозага киритиш ҳуқуқига эга эмас. Қоида шу тарзда бузилган тақдирда «пенальти» такрорланади.

Афсуски, ҳозирча футбол қоидалари яхши пропаганда қилинмаётир. Бунинг жабрини биз, судьялар тортамиз.

Биз стадионларнинг маъмуриятига, матбуот вакилларига бу ишни яхши йўлга қўйишда бор кучимиз билан ёрдам беришга тайёрмиз.

Янги мавсумда биз олий ва биринчи лига командалар матчларини ўтказадиган судьялар номзодлари рўйхатини кенгайтирдик. Арбитрлар состави ёшартирилди. Янги судьялар қийинчиликларга учраши турган гап. Лекин биз ёшларга ишонишдан қўрқмаймиз.

Ҳозир судьяларнинг семинарлари анча юқори савияда ўтмоқда. Бу семинарларга тажрибали лекторлар таклиф қилинди, улар орасида психологлар ҳам бор. Жисмоний тарбия муаллимлари арбитрлар билан машғулот олиб бормоқда.

Ўйин қоидаларига амал қилишни футболчилардан қатъий талаб этишни биз судьяларнинг ўзларига топширдик. Ҳалол футбол учун ихтиёримиздаги ҳамма воситалар билан курашаверамиз! (ТАСС).

ҲАСАН, ҲУСАН ВА ЗУҲРА

Завод директори билан партия комитетининг секретари цехларни айланиб юриб, Наврўз Обидов бошлиқ цехга келишди:

— Табриклаймиз. Офарин, чиндан ҳам ҳалол меҳнат қилдинглар.

Ўша куни Обидов бошлиқ бўлган алюмин цехи ўн кунлик топшириқни 150 процент адо этган эди.

Наврўз Обидов самимий миннатдорчилик билдириб, тағин ишга киришиб кетди. Шу маҳал уни, директор билан партком секретарини бир группа ишчилар ўраб олишди ва Наврўз Обидовга юзланиб:

— Табриклаймиз, чин қалбдан табриклаймиз! — дейиша бошлади.

Кимдир, тағин нима билан, деб сўраб қолди.

— Муаттархон бир йўла уч фарзанд кўрибдилар...

Табрик устига табрик ёғилди. Наврўз Обидовни ишчилар кучоқлаша кетишди. Қўшни цехлардан ҳам одамлар йиғилишди.

Ҳа, Тошкентдаги металл-фурнитур заводининг алюмин цехи бошлиғи Наврўз Обидов оиласида ўша куни ғоятда қувончли воқеа рўй берган эди. Рафиқаси Муаттархон уч фарзанд—икки ўғил, бир қиз кўрди. Ҳасан, Ҳусан ва Зуҳралар соғлом туғилганлиги тўғрисида 1-туғруқхонадан телефон қилишди. Наврўз Обидов билан Муаттар Обидованинг фарзандлари энди етти нафарга етди.

— Ҳасан, Ҳусан ва Зуҳра ўзларини жуда яхши ҳис этишяпти, — деди туғруқхонанинг бош врачи Валентина Григорьевна Потапова, — Муаттархон ҳам тетик ва бардам. Унга махсус медицина ҳамшираси бириктиб қўйилди. Шуниси қизиқки, бу биргина Обидовлар оиласи учун эмас, балки бизнинг туғруқхонамиз учун ҳам янгилик ҳисобланади. Нега десангиз, туғруқхонамизда биринчи марта уч чақалоқ дунёга келди.

С. ҚОДИРОВ,

СУРАТДА: медицина ҳамшираси М. К. Головенц (чапдан), туғруқхона бўлим мудири З. Г. Илёсова ва Муаттар Обидова чақалоқлар билан бирга.

А. Тўраев фотоси.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

19 МАРТ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 13.00 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.40 — Мультфильм. 18.50 — Совет Армияси жангчилари учун кўрсатув. 19.10 — Яшил бойлигимиз. 19.30— Волга автомобиль заводи (Москва). 20.00 — «Ахборот», 20.15 — Миллионлар ленинча университети. 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — Концерт. 22.00 — «Вақт», 22.30 — Тўртовлон (телеспектакль). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.30 — МОСКВА. Телефильм. 19.30 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Концерт. 20.30 — **Чингизхон авлоди** (бадиий фильм). 22.00 — Телефильм. 22.30 — Музикали кўрсатув. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.30 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

20 МАРТ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.40 — Телеқўғирчоқ театри. 19.10 — Тошкентда «Спортлото»нинг 8- тиражи. 19.30 — «Ахборот». 19.45— Концерт. 20.00 — Халқаро панорама (Москва). 20.50 — «Ахборот». 21.10 — «Бир бурда нон», 22.00 — «Вақт». 22.30 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 23.00 — Оғир атлетика бўйича халқаро турнирнинг ёпилиши. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.25 — ТОШКЕНТ. 10.30 — Телефильм. 10.50 — Телеспектакль. 11.50 — Фильм-концерт. 12.25 — Ўқув кўрсатуви. 18.30 — МОСКВА. 19.30 — Коммунистлар ва мусобақа. 20.00 — Музикали кўрсатув. 20.25 — Беш йилликнинг учинчи йили (Тошкент). 20.50 — **Қизил қоялар ёнидаги паноҳгоҳ** (бадиий фильмнинг 1- серияси). 23.30 — МОСКВА. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ўқув кўрсатуви. 20.55 — **Крупп ва Краузе** (бадиий фильмнинг 1- серияси).

21 МАРТ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.40 — «Қизил галстук». 19.15 — Ёзувчи ва замон. 19.45 — «Ахборот». 20.00 — Ўн минут музика. 20.10— «Ахборот». 20.30 — **Наврўз байрами** (музикали кўрсатув). 22.00 — «Вақт». 22.30 — Халқ контроли экрани. 23.00 — «ЧАШМА» (такрорий кўрсатув). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.25 — ТОШКЕНТ. 10.30 — Телеспектакль. 11.30 — **Кичик ҳикоялар** (бадиий фльм). 17.30 — МОСКВА. 19.30 — Телефильм. 20.20 — Рус романси. 20.55 — **Қизил қоялар ёнидаги паноҳгоҳ** (бадиий фильмнинг 2- серияси). 22.00 —Телефильм. 22.30 — Театр ҳақида ҳикоялар. 23.45 — Ҳужжатли фильм. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 —Телефильм. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.40 — **Крупп ва Краузе** (бадиий фильмнинг 2- серияси).

22 МАРТ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.40 — Қўғирчоқ фильм. 18.50 — Сўз— агитбригадага. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — **Ягона Иттифоқда** (бадиий фильм). 20.20 — Шеърият мухлисларига. 20.30 — «Ахборот». 20.50— **Қорақум фожиаси** (спектакль). 22.00 — «Вақт». 22.30 — Қарши чўли — Бутуниттифоқ комсомол зарбдор қурилиши. 23.00 — Кинокўрсатув. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.25 — ТОШКЕНТ. 10.30 — **Диққат, шаҳарда сеҳргар** (бадиий фильм). 11.30 — Ўқув кўрсатуви. 18.30 — МОСКВА. Концерт. 19.00— Ҳужжатли фильм. 19.25 — Санъат усталари. СССР халқ артисти Н. Плотников. 20.50 — **Қизил қоялар ёнидаги паноҳгоҳ** (бадиий фильмнинг 3- серияси). 22.00 — «Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги» журнали саҳифаларида (Тошкент). 22.30 — Эфирда «Молодость». 23.30 — Ҳужжатли фильмлар. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — **Душманлар** (фильм-спектакль). 20.20 — **Крупп ва Краузе** (бадиий фильмнинг 3- серияси). 21.55 — Рус музикаси классиклари. Н. А. Римский-Корсаков.

23 МАРТ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30— МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.40 — Интернационал дўстлик клуби. 19.25 — Музикали кўрсатув. 20.05 — «Ахборот». 20.20 — Киножурнал. 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — Социалистик мусобақа кенг қулоч ёйсин. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Қора қаллоб** (бадиий фильм). 00.05— Ҳужжатли фильм. 00.30— МОСКВА. **Хоккей:** Швеция — СССР. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.25 — ТОШКЕНТ. 10.30 — Кинофильм. 11.00— **Айиқча саргузаштлари** (бадиий фильм). 11.30 — **Балдан сўнг** (телефильм). 18.30 — МОСКВА. **Баскетбол:** ЦСКА — «Иньис» (Италия). 19.10 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — «Жасорат». 20.00 — Сизнинг фикр ва мулоҳазаларингиз. 20.55 — **Қизил қоялар ёнидаги паноҳгоҳ** (бадиий фильмнинг 4- серияси). 22.00 — Ўзбекистон комсомоли (Тошкент). 22.30 — Санъат усталари. СССР халқ артисти В. Норейка. 23.25 — Эфирда «Молодость». 00.10 — Концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Фильм-концерт. 19.35 — **Душманлар** (фильм-спектакль). 20.50 — **Крупп ва Краузе** (бадиий фильмнинг 4-серияси).

24 МАРТ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.35 — ТОШКЕНТ. 9.40 — Ёшлар цирки. 10.10 — Янгиликлар. 10.20 —**Телеминиатюралар.** 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — Мультфильмлар. 11.40 — «Здоровье». 12.10— **Хоккей:** Швеция— СССР. 13.30 — Фан ва маданиятимизнинг актуал проблемалари. 14.00 — **Манежда** (бадиий фильм). 14.30 — Кинокўрсатув. 15.30 — Ёш ижрочилар концерти. 17.15 — Телефильм. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.25 — «Ахборот», 18.40 — Оламда нима гап? 19.25 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 19.30 — Ёш ижрочилар концерти. 20.10 —«Ахборот». 20.30 — Спорт кўрсатуви. 22.00 — «Вақт». 22.30 — «Коммунист» программаси. 22.50 — МОСКВА. **Хоккей:** ЧССР — СССР. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.20— Мультфильм. 17.35 — «Бойчечак» 18.15 — МОСКВА. (Телеминиатюралар). 19.00 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Музикали учрашувлар. 20.30— **Канонир Долас саргузаштлари** (бадиий фильмнинг 1- серияси). 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — Халқаро конкурслар лауреати В. Кастельский чалади. 22.50 — Ҳужжатли фильм. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.20 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

25 МАРТ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.15 — ТОШКЕНТ. 9.20 — Янгиликлар. 9.30 — Ёзувчилар — болаларга. Сергей Михалков. 10.10 — «СВЕТОФОР». 11.00 — МОСКВА. 11.05— Янгиликлар. 11.10 — «Будильник». 11.45 — Совет Армияси ва Флоти жангчилари учун кўрсатув. 12.15— Музикали программа. 12.45 — **Хоккей:** ЧССР — СССР. 13.30 — Музикали киоска. 14.00 — **Том Кенти** (спектакль). 16.00 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 17.00 — Концерт. 18.20 — ТОШКЕНТ. 18.30 —Мультфильм. 18.45 — «Ўйлаб топ». 19.15 — «Ахборот». 19.30 — **Телеминиатюралар.** 20.10 — «Ахборот». 20.30 «ЧАШМА». 22.00 — «Вақт». 22.30 — «Артлото», 23.45 — Ҳужжатли фильм. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.20 — Музикали кўрсатув. 18.20 — МОСКВА. 19.20 — Цирк чироқлари. 20.15 — «Правда» газетасининг сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуков телетомошабинлар саволларига жавоб беради. 20.45 — **Канонир Долас саргузаштлари** (бадиий фильмнинг 2- серияси). 22.00 — ТОШКЕНТ. Экран янгиликлари. 23.20 — **Автомобилдан сақланинг** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.00 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — **Экран хандаси.** — 10.50— **Уста** (телефильм). 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.15 — Мультфильмлар. 11.50 — «Здоровье». 12.20 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Музикали турнир. 13.30— Экиш бошланди (репортаж) 14.00 — Комсомол қўшиқлари. 14.30 — Телефильм. 15.25 — Эстрада концерти. 16.10 — Спорт кўрсатуви. 17.00 — ТОШКЕНТ. 17.10 — «До-ре-ми-фа-соль». 17.40 — Цирк программаси. 18.20 — Телефильм. 19.45 — «Ахборот». 20.00 — Оламда нима гап? 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — «Ахборот», 21.00 —«Назм ва наво». Фузулий лирикаси. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Дала ишлари кундалиги. 23.00 — **Мингдан бир имконият** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.00 — МОСКВА. **Уни Роберт дейишарди** (бадиий фильм). 18.20 — **Ҳайвонот оламида.** 19.30— Концерт. 20.00 — Ҳаво десант қўшинлари қўмондони ўринбосари генерал-лейтенант И. И. Лисов иштирокида матбуот конференцияси. 20.45 — **Бетиним йўллар** (бадиий фильм). 22.00 — Коммуна куйчиси. 22.30 — Телефильм. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.50 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИИ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17/III да **Ойниқиз ва безори, Кармен сюита.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/III да **Парвона.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/III да **Жумагул.**

КИНО

Икки томчи сув — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1.30, 4, кеч соат 6.30, 8.45 минутда).

Элликка эллик — «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 12, 2, 3, 4 да, кеч соат 6, 7, 8, 9, 10 да), «ВОСТОК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 5 да), «ДРУЖБА» (эрталаб соат 10.20, 11, кундуз 12, 1, 2, 3, 4 да ва кеч 6, 7.40, 9.20 минутларда). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Аввал сер ур, Фреди (кундуз соат 1, 3 да, кеч 7 да). **Ватерлоо** (кеч соат 8.30 минутда) — «ВОСТОК».

Элликка эллик; Мультфильмлар тўплами — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10, кундуз соат 1, 4 да ва кеч соат 7, 9.40 минутда).

Сен менинг жонимсан (кундуз соат 12, 3 да), **Қиморбоз** (кеч соат 6, 8, 9.30 минутда) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ».

Сангам (3 серия, ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Одам-оркестр; Тахта — «ЧАЙКА» (кундуз соат 12.30, 3, кеч соат 6, 8.45 минутда).

Элликка эллик; Сеними, шошмайтур! (5 серия), **Жосуслик эҳтирослари** — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 3, кеч соат 6, 8.45 минутда).

Энг сўнгги кун — «СПУТНИК» (кундуз соат 1, 5 да).

Кашмирдаги севги — «КЎКЧА» (эрталаб соат 11, кундуз соат 2, 5, кеч соат 8 да).

Сеними, шошмайтур! (5 серия). **Келажак ҳақида ўйлар** — ҲАМЗА номли (эрталаб соат 11.30, кундуз 2.30, 5.30, кеч соат 8.30 минутда).

Сибирлик аёл— «МОСКВА» (кундуз соат 1, 3.20, кеч соат 6, 8.30 минутда).

19-лар комитети — «ДРУЖБА» (кундуз соат 5, кеч соат 8.15 минутда).

20 МАРТДА
ТОШКЕНТ ШАҲРИДА «СПОРТЛОТО»нинг 8-БУТУНИТТИФОҚ ТИРАЖИ
ЎТКАЗИЛАДИ

Тираж республика телевидениесининг биринчи программаси бўйича кеч соат 7.10 минутда трансляция қилинади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР эълонлар — 338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

6.—64. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 03289